

5

Incipit liber Seruitoris liber. xxviii. Gulchafin Benaberzerin: translatus a Simone ianuenfi interprete Abraam iudeo toruosiensi.

Ixit Agregato

tor huius operis. Postquam ego collega libri huc magnum in medicina compositis qui est liber magni iuuamenti quem nominaui librum seruitoris et copleu libros suos omnes secū

am voluntatem me in iuueni in multis medicina cōpositis libri huius medias multas simplices que indigent preparatione ante horam necessitatis magne carum: quem dmodum sucos exprimere: et medicina comburere abluere et conficere aliquas ex eis. Et discernere que ex eis bona sunt et que non bona: et alia secundum hanc formam. **P**reuidi igitur aggregare omne quod est necessarium in hoc secundum rememorationem meam. **E**t ordinaui hunc librum in tres tractatus. **P**rimus eorum est de preparatione lapidum et mineralium solum: et de abluuione eorum: et de adustione et confecione eorum sicut est marachasita et atramentum et cascamentum et colcothar et species aluminum et species salis et plumbum et ferrum et es et cobol et scoria argenti et scoria auri: et est de abluuione thure et calcis: et est de sublimatione argenti viui et arsenici et de mediis petratis id est psilottis et de operatione mediay acutay et de opatōe zensi sur et de pparatōe istoz oīuz et declaratōe sciētie iuuamtoz istoz oīuz. **T**ractatus secundus est de preparatōe radicum plantarum: et operatione expressionis succorum earum. et qualiter extrahuntur mucilagines et cortices seminum et medule seminum et de abluuione olei et de preparatione fecis eius: et de abluuione acetis: et de colatōe fecis eius: et de opatōe acetis sglitici: et de destillatōe aq̄ ipsi⁹ sgle et de assatione ipsius: et de destillatione aque caphoze: et de operatione amli ex frumento: et de ordōe et fuligine: et de abluuione coralli et karabe: et de operatione mediarum acutarum et laxatiuarum sicut est scamonea: et colloquintida: turbit: et mezecon: et anacardi: et scobram id est esula et species eius. Et ad scienduz tempus quo debet colligi herbe necessarie reseruatione: et qualiter debent seruari que colliguntur: ex radicibus et florib⁹ et oleis eorum similibus. **T**ertius tractatus est de preparatione medicinalium sumptarum ex animalibus sicut de adustione cochilium et stomacorum et communium et solearum et vnguum et ossium: et de adustione corticum ouorum: et de adustione sete: et de adustione sartā id est scorpioum et cancorum: et tyriorum: et leporum: et vespariorum et yrridinum: et de modo colligendi sanguines ex animalibus vuentibus: et de candidatione ceire: et confecione vrine infatum: et qualiter fit guttem ex corijs: et qualiter colliguntur fella et eo sicantur ad necessitatem alcohol: et de bona cognitione istorum omnium que sunt bona: et que non bona ex eis.

Tractatus prim^o capituli pmi de abluuione litargirij et adustione eius et electione boni ex eo.

De primo tractatu est modus abluuionis litargirij: et de adustione ipsius et eleuacionis bonis et non boni ex eo. **S**pecies igitur litargirij multe sunt: quia quedam species eius est que fit ex plūbo: et quedam fit ex argento: et quedam ex auro: et quedam ex eis est nigri coloris: et quedam aurei: que quidem melior est ceteris. **N**am vnguentata que fiunt ex tali litargirio declinat ad albedinem: et sunt nobilissime bonitatis. sed si litargirium fuerit nigrum: aut habens in se aliquid plumbi erit vnguentum quod fiet ex eo nigrum et turpe. **S**i ergo volueris ipsum abluere et dealbare necesse est quod eligas id quod habet colorem auri et quod sit graue et mundum a plūbo: et frangis idem in frustra quantitatis sabe et accipias quantitatem ex eo quam volueris: et pone in olla rudi et picias super idem aquam: et ponas super id de frumēto bono et purgato quantitatem quandam et accipias s ordeo pugillum. i. et liga eam in panno lino nouo subtili et suspendas euz ligatum in officio olle intra ipsam et facias feruere donec crepet ordeum. deinde aufera s ollam ab igne: et ponas id quod est in olla in parua per aside munda et prouicias frumentum: et funde super litargirium aliam aquam. et abluere ipsum fricando manibus fortiter. postea dimitte siccari: de ide accipe et terre ips⁹ et prouice super ipsū aquā calidā et agita ips⁹ et dimitte q̄ resideat et abuce aquā: et itez desicca vt ipus: et facias hoc desiccando teredo et abluendo tandū q̄ subtiliter et dissoluat in aq̄: deinde expecta q̄ resideat et clarificet aqua et abuce ipsā et terre quotidie sepe in die et vespis et pone sup eū aquā aliam et dimitte p̄ horā vna et colat: et facias hoc totum ter in die quinqz diebus continuis post hoc prouice super duas libras ex eo. i. salis gēme et infunde super ipsum aquā alia: et quando fit albu pone super ipsum aquam calidam et facias fm q̄ fecisti prius tandū quod nihil remaneat in eo falsedis: et postea dimitte desiccari in sole mouendo ipsū sepe donec exsiccatur tota humiditas: deinde reponere et serua.

Alius modus.

Ceipe de litargirio lib. ij. et terre bene: deinde accipe de salgemina nigra lib. vj. et misce euz litargirio: et pone in olla rudi: et pice super ipsū tantū aq̄ q̄ cooperat. et agita tota die mane et sero et si aqua videbitur minui adde paulatim et fac id. xxx. diebus agitando vt dictum est ne coaguletur et putreficatur: et post. xxx. dies abuce agitando paulatim: deinde pone ipsuz in mortario et tere: et post modum prouice ipsum in paraside terrea munda: et prouice super ipsum aquā et agita cum manu motione fori et dimitte donec resideat et abijce illaz aquā et superfunde aliam aquam. et facias hoc quousque falsedo tota recedat. **P**ostea dimitte fere exsiccati: et informa trociscof et sine eos siccari: et serua in vase plumbeo.

Modus alius.

Range litargirū i frustra quantitatis sabe et pōe ips⁹ i tra stōachū apri et fac tādiu feruet i aq̄ dōec stōac⁹ coquat deide extrahere ips⁹ a stomacho et pone eū eo des le q̄ritatez que sufficjat et tere et lana sicut dēz est superius.

Alius modus.

[Handwritten mark]

T sunt qui accipiunt litargirij quantitatem lib. j. et miscen t cum eo tantundem salis: et ponunt super ipsum aquam et terunt in sole et mutant aquam vna vice post aliam quousque albescat. **¶** Et aliter. **R.** quantitatem litargirij et inuolue in coto albo et pōe i olla fictili et pone desup ipsum aquam et accipe fabas recentes vel nouas pugiluz. j. et pone desuper et per mitte taz diu bullire quousque fabe crepuerint et coctum nigriticatum sit: et tunc projice ab olla et inuolue in cocto alio et super pone aliam aquam claram ponendo alias fabas vt prius. et coque iterum vt fecisti: et facias hoc ter vel amplius quousque coctus non tingatur: et post pone ipsum in vase aliquo: et pone super omnes. **lxxx. 3.** et eo salis nirti quantitatem libe vnius et tere simul: et iterum superpone de salnitro albo fortis albedinis. **3.** xl. postquam salnitrum prius dissolueris in aqua: et tere bene donec albescat magna albedine. deinde pone in vase terreo latum habente officium et superpone aquam multam: et agita et dimitt e donec resideat et apua clarescat: et abijce ipsam. et iterum pone aliaz aquam et fac sic donec aqua dulcescat et nihil remaneat falfedinie: In fine vero cola aquam et pone in olla terea noua vifreata in sole. xl. diebus in estate. Et post. xl. dies quando erit desiccatus vtere eo.

¶ Alius modus.

Rcipe litargirij boni aurei partes: et terre bene et ponde super eum d sale eoi partes. ij. et pone super eum quantitates aq aq coopiast et super circiter. iiii. digitos: et dimitt e in vase vij. diebus. et misce in die bis: et post. vij. dies projice aquam. et pone aliam aquam et muta aqua illa quotidie vsq ad fine. xl. diez. Tunc aqua eum dulcificabitur et litargirium dealbabitur sicut cerusa: et fac troiscos: et serua: et vtere

¶ Combustio litargirij.

Rcipe litargirium et frange frustatim ad quantitatem nucis: et pone super prinna susando euz folle fabriorum donec fiat sicut ignis: deinde extrah e ab igne et sine infigidari: et absterge ipsum aputredine. Alij vero qui extrahunt ipsum ab igne extringunt eum in aceto vel in vino. et iterum ponunt in igne: sic faciunt tertio et pler extinguento: et postea abstergunt. **¶** Modus opationis ceruse et ablutionis et electionis ipsius: et que est bona: et que non.

Modus faciendi cerusam sicut fit in hispania est vt accipias vas magnum terre hēns officium latius fundo eius et ponas cum i domo obscura plena fimo pecorū: et sit remota vento et sit domus stricta: et sepeli duas partes vasis in illo fimo: et pone in fundo vasis parum aceti boni vetusti cum fece sua: et super acetum pone iterum de vna bona et bene matura q attingat vsq ad mediū vasis. vel minus parum per. Et caue ab vna nigra ne cerusa destruat et postea accipe pannum grossum de lana vel d lino cuius forma rotunda formetur ad formam officij vasis: et fac in ipso panno. xxx. vel xl. forania vel plus vel minus secundum quantitatem officij vasis et suspende in vno quoque foranie pām filij vni grossum et forte: et i capitibus filorūz liga laminas plūbi vnicuiqz filo la

minam vnam et longitudinūscusque lamine sit duarum partium palmi vnius: et latitudo vniuscuiusque sit tertia pars palmi: et spissitudo earum sit sicut grossitudo digiti vel circa illud: et suspende laminas in vase longe ab vtris circē mensuram trium digitorum: deinde coperias vas aliquo copertorio quod coperiat os vasis euz toto illo copertorio perforato: et stringe copertorium bene ne aer vel ventus ingrediatur in domum et dimitt e sic. x. diebus vel circa hoc secundum qualitates teporis et postea aufer copertorium primum et secundum perforatum et aufer laminas paulatim. Nam tu inuenies in laminis cerusam: que declinat ad nigredinem parum et tunc rade laminas paulatim vnamquamqz per se: et postea repone eas in vase secundum modum predictum et dimitt e sicut fecisti prius postea iterum auferas et rade et adiuua cerusam similiter et facias ita donec fere et sūp te fuerint laminas deinde pone ibi alias laminas plūbi nouas: et fac ita sepe si vis multā cerusā facere: et caue a fumo vasis quia multuz ledit cerebrum. **¶** Modus autem in parte veris accipe quod collegisti et adiuua nasti: et pone totum in magna pelui: et pone super eam aquam et laua et proice aquam quando cerusa rescendit ad fundum peluis. et pone aliam aquam et fac ita donec nigredo recedat et fiat alba et purgata a superfluitatibus deinde facias eam magdaleones et pone si lapidem marmoris ad solem: et sine sicca et custodias ipsa a fumo et a vento et a pulvere et reponet e seruā.

¶ Modus abluendi cerusaz et assandi et lauandi eā.

Rcipe cerusā et pone in vase fictili grano si prius nas et fac ignē et sibi donec sit gbulata d n re moue ab igne et repōe: et si vis ipsā assari ne cesse ē qd pōas eā i patella terrea si ignē et agita ipsam donec conuertatur in colozē cineris: postea aufer ab igne et dimitt e in frasi et reponet. Et si vis eā abluere tere ipsā i aq sepe et pice aquā sepe et abluere sic lauatur scoria auri et argenti: quoz modus dicit infra et illa ē bona cerusa que est multum cācida et partes eius sunt de se clare et quando tangis eam digito inuenies partes eius lenes sine asperritate et quando tu frangis aliquantulum ex ea vngue tuo quod frangitur est sicut sōma.

¶ Modus lauandi plumbum.

Portet qd hēas mortariū et pistellū de plūbo et proicias i mortario parz aq. et agita eū pistello diu donec aq icipiat d nigrari et i gilla ri: deinde cola ipaz p pām licū et fac hoc ter amplius et dimitt e quod colatum est quousque desiccadat plumbum ad fundum vasis in quo ipsum colasti et postea proice aquam eius et pone aliam aquam et laua ipsum sicut lauatur scoria auri et argenti et sepe quousqz non remāeat in aq vlla nigredo. Et fac troiscos et repōe

¶ Alius modus lauandi.

Vnt que accipiunt plumbum purz et limāt eum cum lima. et terunt eum cum aqua modica in vase quod dicitur corum lingua saglax et pistellum est de petra et pronciunt de super ipsam aquaz et lauāt ipsam in vase sicut dixi supra et cum manu adunant et quod egreditur de nigredine projiciunt: et seias quod non d3 lavari vna vice multum ne conuertatur in cerusam sed expectare parum et reiterare aliam

aqua & cinere quousq; plumbū descēdat i fūdū vasis & pice illā itez mirtere aliā. Hinc aliter vō d3 abijci tota aq & fieri ex eo trociscos. Et causa quare non debet multū exquisite abluī est ne conuertatur in cersāsam. Ad dos qualiter lauatur scoria plumbi.

℞ Ceipe de scoria plūbi & tere ipsā bñ & pōe aquam: & abluē: & pice aquā semp: & itez pone aliā & fac ita tandū q̄ bene abluta sūt: i fine vō expecta q̄ descendat scoria ad fūdum vasis: & abijce aquam & fac trociscos & reponē.

℞ Modus adustionis plumbi.

℞ Me lamias plumbeas & pone i olla fictili & pice sup eas paz sulfuris radēdo ip̄ sulfur super eas: deide accipe alias lamias plūbi & pone super pyras: & itez rade sup eas de sulfure: & iterū alias lamias suppone: & sulfur rade & fac ita quousq; olla sit plena: deide accēde sub eas ignēz & q̄n videris plūbū inflā mari oportet q̄ cōmiscas cuz virga ferrea dōec plūbū cōnertat incinerē ita q̄ nihil maneat de sba plūbi q̄ sit totū in cinerē conuersū & q̄ n̄ erit ita aufis ab igne: & dimitte infrari: & oportet q̄ ille q̄ hoc facit coperiat faciem suā: nā odor multū nocet.

℞ Modus alius comburendi.

℞ Ceipe limaturam plumbi & admisce cum ea de sulfur & pone in ollam super ignem & agita cum virga modo predicto.

℞ Item alius modus.

℞ i si accipiūt cerusā d̄ plumbo loco sulfuris & iponūt: vōz quo vsi sūt hispāi d̄ cōbustio ne eius ē qd accipiāt plūbū: & ponūt i furno aurificis: & sināt cū solle dōec p̄stet & post radunt sup eum sulfur donec ḡbustū sit: & colligūt & reponūt vel ēr sūstāt sup ipsuz sine aliquo sulfure quousq; cōburat. Ceterū magn⁹ labor ē: & nō pōt ḡburi nisi in magno tpe: & cum difficultate. **℞** ḡ. ipsū d̄stū: & laua ipsum cum aqua dulci sicut abluīt id qd. s̄. d̄m ē i capi. delaminis: & reponē: & scias qd q̄n erit bene adustū conuertetur in colorem litargirij.

℞ Modus faciendi es adustum.

℞ quit **℞** Dial. sūt q̄ faciūt es vsū ex clavis q̄ repiunt navi hūc modū. Accipiūt sulfuris p̄c & salis n̄idē: & terūt vtrūq; simul: & ponit clauos in ola fictili cruda cū sulfure: & sale: & gradati ita qd vñū solariū faciūt de clavis: & aliō ex puluere sal & sulfure: & itez aliud ex caluis: & aliud ex puluere. Et sic faciūt quousq; olla sit plēa & postea copunt vas cū coptorio terreo: & ponunt infornace figuli: & dimittūt. quousq; vas bñ cōq̄tur. & auferūt: & reponūt. **℞** dixit qd alij radunt sup ipsum alumem iamēni loco sulfuris. Et alij nullum istorū ponūt nisi qd ḡburūt satis & alij cōburunt cū sulfure solo: sed id sit nigrū. Alii vō liniunt clauos cū sulfure: & alumē dissolutis i aceto & adurūt in vase crudo. Et alii accipiūt clauos & ponūt in vase ereo: & proiciunt de super acetum: & cōburunt & postq̄ adustū est semel p̄ueniunt de super acetū & sic faciūt ter & reponūt. Alii v̄rosic cōburunt es accipiunt. n. limaturam eris rubej & ponunt super eā. viii. partē sui d̄ sulfuris: & ligant i pecia & liniunt & lutāt cū argilla vel siccari: & postea sepeliunt in igne facto ex stercoi

bus animalium duobus diebus quia ex adustum: et istud est mirabile es adustū quod me docuit qdā vir bonus et fidelis et melius es v̄stum oibus est id qd appoztatur de babilonia: et postea id quod venit de cypro qd declinat ad nigredinem et ruborem.

℞ Ablutio eius.

Et quid volunt eam abluere: terāt eum in aqua dulci s̄m modum illū quo lauat cerusa mutando aqua ter in die d̄ onec nihil remaneat putredis.

℞ Modus lauandi scoria eris.

Coria eris lauatur eodem modo & virtus eius ē sicut virtus illius. Ceterum tamen scoria minoris virtus est.

℞ Modus lauandi batituram eris. & est illa que cadit ab incude quando malcatur es.

℞ it dia. s̄. lime batituram eris & purga ex ea lib. duas & pone in vase quod dicitur salaya & est mortarium: & pone super eā aquam claram dulce. n et miscel bene donec squame descendant infundum vasis: & ascendat putredo natans in aqua: & projice aqua & aufer qd est clarificatū: & pone lib. i. & s̄. aq̄ plumbalis & itez misce i sala ya cum manu. Et quando videris eam lucez p̄ice auquam paulatim quousq; rem neat. **℞** .ix. & laua iterum lauatiōe forti & postea cōprime squamas illas appodiando parietibus vasis: vt exp: mator ab eia aqua. Et tunc accipe aquam illam: & pone ipsam i vase eris rubej: q̄ ista aqua ē corp⁹ squamaz & subtilitas earum & earuz virtus qua debemus vti in medicis oculorum. Illud vero q̄ remaneat habet modicam virtutez & oportet q̄ lauatur alia vice. Et q̄ miscetur bene quousq; nihil remaneat illius ienis. Et postea coperi residuum cum p̄ano & dimitte duobus diebus ita q̄ nō commoneat: & post duos dies clarificabis & reponē in vase stricti orificij & alij lauam folia alij florē eris sicut scoriaz & reponunt.

℞ Modus comburendi scoria & abluendi ipsam. & eligendi bonam ex ea.

℞ Tandum est q̄ scoria quousq; metalloz nominatur arabia climia. Et modus combustionis eius est q̄ ponas super ignem de prunis donec calescat: et faciat ebullitiones similes vesicis sicut facit scoria ferri. et tunc extinguas eam in estate in vino et q̄ eget vsu eius in scabie oculorum oportet vt extinguat eam in aceto. Alij vero accipiuntur scoria combustam in hūc modum quem ego narro. Terunt ipsam in vino: et ponunt eam in ollam factaz ex agrilla: et comburunt alia vice quousq; frangatur in modum folioz. Et postea terunt iterum et comburunt alia vice. Et tertio dōec vertat in cinerem et nihil remaneat grossicie et istud est quoytantur quidam loco thucie.

℞ Doctrina qualiter aduritur scoria argenti: & auri ex libro almeiamur quibus vtimur in collaris.

℞ Ceipe de scoria cabusie q̄tū viā: & terre ipsā grosso modo. Et confice cum melle ipsaz & pone ipsam in vase fictili nouo & oppilla orificij eius et lini cum argilla et facias foramē infūitate coptorū p̄ qd sūus exalet. Et pōe ignis ex carbonibus q̄n ḡ icipit scoria cōburi aspice sumū que egreditur ex foramine: si declinat ad nigredinē dimittas ad

huc super ignem: sed qñ videris ipsum declinare ad af-
bedine: aufert ab igne et extrahit scoria d vase: et puce
super ipsam de bono vino quantitate qua extinguitur:
et dimitte refrigerari: et tere et vtere.

Ablutio eius.

Ed ei⁹ ablutio est: vt terat in aq̄ et piciat illa
s aq̄: et itez ponat super ipaz alia aq̄. Et fiat hoc
sepe ta diu q̄ nō appareat super aquā aliquid
putredinis: deinde collige sicca et reserua. Et me lior spe
ciez ei⁹ ē cabrusie: deinde q̄ hz colorē celestē: et itus albu:
et hz včas similes lapidi. Alie vō sue spēs sūt nō bōe qz
non valent nisi in unguentis.

**Modus pparandi katimiaz et abluendi et pficiēdi
eā et sciētia electionis eius.** *Tuba*

Tubia **R** Athimia ē thucia: q̄ vocat arabice safarie: q̄ cō-
uertit eramū rubēū i glaucū: et ipa qdē est thū-
cia in potētia. Et qñ sit ex ea auricalchū ascēdit
fumus eius: adheret pietib⁹ fornacis: et colligit: et con-
uertitur tunc in thuciam in effectū. Et hec ē illa q̄ ē bōa
ad pparādū: et abluendū. Et thucia qdē ē lapis q̄ egre-
dit ex minera ppe in albirā ciuitatē hispanie: et illa q̄ ex
ea grauis ē mediocritē: et declinet ad rubedine paulatim:
vl ad glaucedine est melior: spēs ei⁹. Et q̄ ē mūda a la-
pidib⁹ sine minere: et ē species clunie hz opinionē. **Diaf**
Et omnia scoria de corpore maleabili: sicut ē aurum et
argentum es: vel plumbum seu ferrū. Et alie multe spe-
cies: et alij lapides multi: sicut marchasita sunt omnes
secundum opinionem **Diaf**. ad iunimē. **Aerumtamen**
id qd̄ verificatū ē apud nos ex xpientia: et opere huius
mōi lōgo tēpos in ablutioe istī thucie: et pparatioe ei⁹
in medicinis oculorū est vt accipi s de isto lapide: sicut
egreditur de minera terre: ex eo qui ē de chās rubedini
sicut dixi quē mundus a lapidib⁹ sue minere: et frange
frustatim. Et pone in fornace aurificis cuz mult⁹ carbo-
nibus: et suffla cū solle: et pone de super alios carbones
et suffla quousque calefiāt lapides: et ascedat frus e us
ab igne. Tūc ergo accipe illos cādētes cū forpice extin-
gue in aqua pluuiali vl dulci. Et q̄ vult vti ea in scabie
oculorū: et vult qz ei⁹ frigiditas: et stipticitas sit amplior
opz qz extinguat eā in aceto: vl i aq̄ granatoz: vl i deco-
tione sumachet ille qui vult vt sit magis penetrans et
stibitior: o3 qz extinguat eā in vior vl lapa. Et iste ē modus
cocuidis ei⁹.

**Modus vero ablutiois ei⁹ qz accipias katimiaz
et teras grosso mō ne terant ptes que sūt in ea
ex lapidies venis.** **Deinde** liga eā in panno
grosso ex lino: et pone coram te parasidem magnam cū
aq̄ dulci: et submergas peciā illā in quā ligasti thuciam
in aq̄: et frica manibus: et inunge cū aqua illa sepe: et dili-
genter dōec dissolat qd̄ ē stibile ex ea: et egrediat ex pā-
no in aquā. Et tua interest qz repōdas aquā illam cū eo
quod egreslum ē de pecia in paraside alia et frices iterū
pannū in aq̄ alia clara: et hoc fac quousqz tota terreat
thucie excoletur a pāno vltimo. puce quod remanet ex
lapidibus i pecia. **Deinde** misce aquam: q̄ est in parasi-
de cū thucia: et puce aquam illam cuz stibili illo tereo: il-
la ipinguedine que natat super aquā pagitationē eius
in vase alto. Et facias hoc cum summa facilitate itaqz
sepes illud subtilissime ab arena: que descendit in fundo

vasis et picias aquā aliā secūdo: et tertio quousqz nihil
remaneat de forde eius: de inde puce arenā q̄ sua gra-
uitate iacet in fundo vasis: reliquū vero quod reserua-
sti dimitte residere in aqua donec descendat ad fundū.
Tunc projice aquā cū facilitate donec remaneat cor pu-
rum: hoc at pone sub sole donec desiccetur et repone: et
serua.

Alius ad idem.

Erū quidā abluūt iterū hāc in hunc modū qz ē
qz coligūt cor eius: et spumā: seu pinguedinem
eius de superficie aq̄ cū coto mūdo. Et piciūt
substantiam. Et iste modus ablutiois appellat arabice
alchēsul. a. claz: et faciunt ita sepe quousqz egrediat tota
sba eius: et subtilitas eius et abluunt cotum a thucia q̄ ē
in ipso qualibz vice. et ponunt sub sole qñ expleuerint:
donec siccetur: et reponunt necessitati.

Modus confectiois kachimie.

Confectio vero kachimie diuersificatur fm di-
uersitates egritudinuz oculoz. Nam ille qui
vult frigiditatem eius in optalmia o3 qz ponat
de aqua ros. bona in vna paraside. **Deinde** ponat thū-
ciam lotam sicut dictū est i vna pecia: et lauet fricādo cuz
aq̄ ros. quousqz tota egrediat d pecia. **Post** hoc ponat
sub sole: et copiat cū panno mundo ne cadat in ea puluis
vel aliud: et dimittat donec siccetur. **Deinde** isfidat eaz
cū aq̄ ros. scdo: et tertio: vltimo terat eā subtilissime. Et
terat cum ea aliquātulū cāphoz: et vtaf ea i egritudibus
optalmie calide. **Et** ille que vult iunamentum eius in
rubore palpebrarum: et in grossitudine earuz quod dī
arabice sulach. Et in scabie o3 qz conficiatur cum aq̄ mi-
rabol. citrinorum loco aq̄ ros. **Et** q̄ vult ea vti i egritu-
dinibus oculoz frigidis. **Conficiatur** cū vīo veteri bo-
bono odorifero ter. et imbibat eam i aq̄ maiorane recen-
tis semel: aut bis. et terat cum aliquantulo spice nardi: et
aromatize eam cum modico musci: et vtatur ea in lachri-
mis oculorum: et hūdicantibus descendentibus ad ocu-
lum et in venis rubeis q̄ sūt supertexte i cōiūctura q̄ noia-
tur sebel: et in fluxu palpebrarum: et sūt qui conficiūt eā
cū aq̄ feniculi ad aquā descēdēte ad oculū: aut cuz aqua
sumach. **Et** ille qz vult qd̄ sit virtutis abstergentis: et ro-
dentis oport et qd̄ cōficiat eā cū aq̄ aquoz i et similitum.

Alius affationis modus.

Statio vō eius ē qd̄ accipias eā et teras bene:
aut accipias d lauata: et pfice ias cū aq̄: et fac tro-
ciscos et pone sup testā nonā et pōas sup pñas
et volue trociscos cū assidu atioe dōec siccēt et fiat ru-
bei tūc repōe necessitati. **Combustio eius.**

Ecce modus cōbustiois eius ē qd̄ accipias de
thucia lota sic dixi. s. et pfice eaz cū melle bono
ita vt fiat ad modū paste: et pōe i ola terea q̄ hz
ozificū strictū et coopi cū coptorio cōiūcti ozificio eius
et oppilē lincdo cū argilla et fac foramē i medio coptorij
et pōe ifornace calcis et dimitte dōec curaf et qñ erit adu-
sta cu⁹ signū ē qd̄ nō egreditur a foramē: ne sicut aufert
ab igne et ex tigue eā calidā i rob et sicca et repone

**Modus cōbustiois marchasite et ablutiois eius
et electionis eius que est bona et que non.**

Archasite due sunt species aurea v3 et argētea
et illa q̄ grauior est ex ea est melior. et modus
adustiois ei⁹ ē qz accipias tā: et crozes eā melle

pōe sup pūial nō mltas: 7 suffles cū assiduati dōe
rubeat: deū aufer ab i. ne. S3 ablutio ei⁹ ē q accipias
d ea q aurea ē 7 tere 7 cribra: 7 pōe itez in mortario: et
puce sup eā d aq pluuiat: 7 tere 7 sicca. Et itez pōe aq
aliā: 7 facias hoc. vii. dieb⁹ qmuis: pōe itez add pag mu
sic: 7 tere: 7 vter ea in oculo: q: qfert humiditati ei⁹: 7 ci
satriabus vleeget albedini eius.

¶ Modus abluendi antimoniū: radurēdi
Blutio eius est sicut ablutio māchafite: et
a kachimietet adustio ei⁹ ē: vt ponat sup pru
nas 7 sufflet cū folle dōec islamet 7 auferat
postq inflamatū ē stati ab igne qm si nūmū
dimiteret in igne 7 uerteret in virtutem plūbi.

¶ De mō faciendi zimar ex ere et abluendi ipsum
7 colligendi ex eo qd bonum est.

Deratio faciēdi zimar fm q fit i ptib⁹ nrif
l. i. **¶** Dispaia fit i hūc mōdū. Accipe vas fi
ctile magnū cui⁹ orificiū sit lat⁹ fūdo ei⁹: 7
pōe ipsū i domo plena stercoib⁹ ouū: 7 se
peli ipsū i modū quē dixi i faciēdo cerusā nisi q lamie i
qb⁹ fit zimar debet eē ex ere rubeo: 7 latitudo cuiuscūqz
lamie sit fm mēsurā dimidij palmi 7 lōgiudo sit secū
dū duas pres palmi vnius: 7 spissitudo sit sicut grossi
tudo dimidij digiti. Et nō ē curādum viz vna q appo
niti vase sit nigra aut alba: aut si pōas acetū forte solū si
ne vuis copi. s. vas post cōstrutionē lamiaruz: 7 stringe
os eius: ex oppilla. 7 reuertet ad vas trāfactus. 7 dieb⁹ 7
aufer lamias paulatim: 7 repōas itez eas i vase: 7 timit
te dieb⁹ totidē 7 itez abraide: 7 fa c istud dōec cōsument
lamie 7 postq cōsumptū fuerit pōe alias laminas: 7 fac
et secessū prius donec habeas zimar quantum vis.

¶ Modus alius.

¶ Agt Bial. fit zimar i hūc modū. Done
acetū forte i aliquo vase fictili: 7 copi vas cū
coptorio facto ex ere curuo v plāo si nō iue
neris curuū sū aliquo foramine ne vapor acetū

egale extra: 7 ingras oī. x. die. 7 rade acoptorio zimar: 7
collige 7 fua. **¶** Vel accipe lamias creas: 7 pōe. i. suspēde
eas i vase vbi sit acetū forte 7 sit suspēdo eaz ita vt nō tā
gat acetū: 7 i quolibz. x. die regras 7 rade qd inuētū ē in
lamis ex zimar. Et dixi ē q fit fm hūc mōz 7 ē vt acci
pias frustū eris suti vl plura frustra 7 sepeli eā i viatio
vne qn aciescit 7 semp qn aliqd orit ex zimar sup frustra
collige 7 fua. Et dixi ē q fit ex limatura eris: 7 ex lami
nis plūbi extēsis i subtilib⁹ puciedo desup limatura 7
laminas acetū forte ter. v. q ter i die 7 moue qlibz die se
mel: fac dōec vtaf i colorē vidē. Et qdā aurifices faciūt
zimar fm mōz diuersū ab istis: 7 ē q terūt vrinā isāuū i
mortario ex erecabz: sio. i. de cupro cū pistello de eodē 7
agrāt diu quousqz color ei⁹ vtaf i viridē colorē: 7 cum
isto clarificāt aurium. 7 dixi. Bial. **¶** Modz aliū in zi
mar quē appellauit ymicularē vl ymiculosū: 7 fit vt ac
cipias mortariū 7 pistellū de cupro 7 puice in eo d acetū
forū albo: 7 tere agitādo cū pistello dōec acetū ingros
set deide addeacetū iterū 7 dālume rotundo: 7 salgēma
clara lucida: 7 de sale multū albo: 7 de salnitro de quo
libz: añ. 3. ii. 7 tere agitādo diutius i sole estuo quousqz
vtaf i colorē zimar: 7 grossefi deide coqz ipsū 7 ista spēs
zimar ē pulchri coloris: 7 foris opatiōis. Alij faciūt in

hūc est dē mōz addētes tñ vni pti duas vrie vetulle: 7
d medicinis pdictis easdē portioes: 7 sūt q adulter. it zi
mar cū ere adusto 7 gūmī arabico miscētes: 7 faciunt in
modum supradicti vermiculofi.

¶ Modus alius faciendi zimar.
Cepe pte sal: 7 pte farine order: 7 tere vtraq
que cū acceto 7 limas cū eo ollī terēā a pte
iteriori: 7 dimitte dieb⁹ quousqz iueniet z
mar sicut zimar nouum. 7 rade: 7 repone.

¶ Modus comburendi zimar.

Cepe zimarr: pōe i patella terrea sup ignē
7 misce quousqz videss colorē eius mutari:
ita q vtaf ad colorē thuce 7 postea aufer ab
igne 7 sine tepescere: 7 collige: 7 fua: et vter

et habeas de zimar: qd generat in mineris i insula cipi
qd appet sup aliquos lapides i qb⁹ es 7 ē qd sti lat
aspelmya 7 id qd ex eo appet sup lapides ē paz fm id q
inuenit i mineris ē maioris qnūtatit 7 pulchri coloris:
sz nō ē bonū pp nimia qūtatē q admiscetur et ex lapidi
bus: 7 sūt q adulterat cū multis rebus sic cum pūice et
marmore pistatis: et sūt q miscēt cū calcato: 7 q vult co
gnoscere illud qd ē adulteratū cū pūice vel cū marmore
madefaciat manū suā i aquā et ponat sup eū q: stauz dis
soluet sūt qui masticat ex eo cū dētibus et sic percipiūt lapi
des et discernūt id qd ē adulteratū cū vitriolo ponēdo ip
sū i lamina ferrea sup ignē: et si qinet aliqd vitrioli qn
erit zbutuz fiet rubeuz: sed id qd nō ē adulteratum re
manet in suo colore et sua figura. Et melior spēruz eius
i nostris partibus ē quod ē magis viride fortioris odo
ris adūrens gustum et fortioris operationis.

¶ Modus cōburēdi 7 albificādi auripigmētū 7 sub
limādi ipuz 7 cōburēdi 7 vertēdi citrinū in rubeum.

One auripig. in vase fictili sup carbōes accen
p sos 7 agita ipsuz satis sine intermissione 7 quā
do erit valde caliduz 7 color mutatur: auferas
ab igne 7 dimitte ifrigidari 7 tere 7 repōe 7 virtus eius
est qn ipsuz putrefacit 7 pūgit pūcūde magna 7 aufert
carnē supfluaz ut vlcibus 7 abradit pilos.

¶ Sublimatio arsenici.

Ume de arsenico citrino id quod ex eo est hū
midius 7 laminosuz v3 quod assimilatur lami
nis auri 7 tere cū tūndē salis quod comeditur 7
pone int duas patellas terreas vitreatas 7 lita eas cū ter
ra vitrariorz 7 pone sup ignē 7 dimitte ipsuz donec dūo
latur 7 ascendat fumus eius et adhereat ad tectum supio
ris patelle. deinde aufer ab igne et sine tepescere. tūc api
vas et rade qd iuenies adherēs tecto supioris patelle et
misce ipz cū eo qd remāsit i patella i se non et tere sili et
pone iteruz inter patellas: vt pmo fecistis et pōe sup gnē
ad sublimān: et facias hoc tertio qto et iociēs qd id ascē
d⁹ fiat albū siccerusa qd qdē collige 7 fua necessitat.

¶ Moduz vertēdi arsenicuz citrinum in rubeum
Erunt q vult facere ipsuz de citrino i rubeū: o q
frāgatuz in frustra mediocria 7 pōat in olla segregatur
7 oppilet os olle 7 pōat in furno panis et dimitta. spa
cio. v. horaz dūde frāgat et auferat qa tunc iueniet ar
senicum rubeum pulchri coloris.

¶ Modus albificādi argentum viuū per sub
limationem.

az. f. m. in
subb.

Lcipe de argēto vi. bono et purificato a plumbō et omni alia forde et tere ipsū cum pondere eius de calcāto bono et pice sup eum acutu et assidua pīlatiōe quousq; argentū vi. totū coaguletur et nihil de eo appareat in calcāto. Tūc ergo exicca ipū modicū ab humiditate aceti et pone inter duas patellas et luta cū argilla et pone sup ignē et fac ignem sub eo tāto pacio tēporis quanto faceres si velles coquere carnes. dein aufer ab igne et dimitte infrigidari patellas. et accipias et aperi eas et tūc inuenies partē argēti vi. adherētē regim patelle superioris et partē eius mortuā et partē eius viuā. tūc ergo colige totū adhibe simul terēs fortit. vt iuis et semp roza cū aceto. et iterum pone inf patellas et luta labia cū argilla et pone sup ignē vt prius fecisti et hōc totū fac septies vel amplius vel minus quousq; fiat albus quod colige et serua.

¶ **A**ldodus sublimādi medicinā acurā que lingua arabica nominatur adhibebardē.

Tame arsenici citrini puluerizati calcis vine alkali zimar añ lib. 5. argēti viui lib. i. salis armoniaci qrtā partē li. viii. terant oia cū aq pmo donec moriat argēti viui deinde sicca et terre secūdo. et pōe i alutel ad subimādū et forme alutel ē q accipias ollā et patellā vnā terrea: et facias i patella foramē ad magnitudinē orificij olle et strue orificiū olle sup foramē qd fecisti i patella et luta eā simul cū argilla sapiēter. deinde fac furnū paruu: et pōe patellā sup furnum et luta bene: ab oib; partib; ei. deinde pōe mediā i olla et copi ollā cū paraside vitreata. et iuta orificiū olle bñ cū labijs parasidi vndiq; post hoc accēde ignē sub ola horis sex: q; mediā cina sublimabit et ascēdet sup 3a patellā: et adherēb t parasidicū: q; infrigidatū fuerit api vasa et ab r. de medicinā a paraside: et repōe: et vtere: illud at quod remāserit i fundo olle sua silr: et vtere eo p corosiuo: et q vult mediā camē forti eo oz q radat id quod remāsit fundo olle cū eo quod sublimatū ē et terat totū simul et pōat itez i alutel: et accēdat ignē de subr: donec sublimet ē nāq; fortius satis quod sublimabit: et q pōet eum ad sublimandum iterum et terrio erit melius.

¶ **A**ldodus faciendi zinzifur. et est cinapium.

Lcipe argēti viui et sulfuris citrini añ. Et qdā ponit min^o de sulfure misce et pōe totū in vase vitreato de terra quod possit subsistere igne: et imple tertiā partē eius ex medicia: et duas partes eis reliq; vacuas deinde copias vas cū paraside vitreata et alia sapiēter cū creta et pilo qfecis in simul deinde edifica sibi furnū qdratū et pone vas in medio furni qdrati: ita q due partes vasis q sūt vane supra medicinā sint sup antef extra furnū. et sit fundus vasis distās a solo fornicis mēsurā duarū partū palmi. deinde accēde ignem sub eo. xij. horis. deinde pmitte furnū frigescere postea frāge vas et inuenies zinzifur. **A**ldodus faciēdi calcē et abluēdi eā q ē necessaria qbustiois et furculis acutis et mod^o faciēdi qfectionem medie que fit ex ea ad depillādū pilos.

It calx in partib; nostris plurimū ex lapidibus notis in mineris eoz. Et sūt ex hoib; q faciūt eā ex petra marmoris albi et fit ex corticib; ouoz rñ. et ex testis ostrachoz viuētū in mari. Et rñū melior calx ad faciēdi medicinā ē illa q fit ex corticib; ouoz

Et post illā melior ē illa q fit ex marmore. Sed mod^o faciēdi calcē ex corticibus ouoz ē vt accipiat 8 corticibus ouoz qritatis: et i ola noua pōant cortices ouoz et copiat olla. deinde in fornace figuli pōat semp q; diu vasa sūt in fornace. postea detege ollā si appareat sicca: bñ. si nō at remitte in fornacē et tā diu sic fac q fiat albi sic calx: albilissima. Et si furnus figuli nō ē tibi bñ paratus: accēde sub eis ignē. Et susla cōsolle dōec fiat sicut digi. Et per hūc mod; oz q fiat ex marmore ex lapidibus a lijs: qm in tērio nostra nō ē nisi vt incēdatur et aduratur donec fiat clax. et fiat alba.

¶ **A**ldodus abluēdi calcē q ē necessaria qbustiois eius.

Lcipe de calce vna id quod est de ea album et munduz et tere et cribra calcē albā mundā. Et pōe i paraside mūda. Et pice sup eā d aq dulci qritatē ita q copiat ab aq et dimitte p horā. postea misce. Et cū residuā fecerit ad fūdū vasis. **A**ldodus aquā. Et facita septē vicibus vel decē postrema pice aquā de sup et repone. Et cōfert ad alcarin. i. ruboz et vesicis: et cōbustiois ignis: dissoluta in aqua vel oleo ro. **A**lter aleorim idest ruboz cum velicis in facie.

¶ **A**ldodus faciēdi medicia depilatē capilos vna hora

Lcipe de calce lapidū vel marmoris vel curum vel ostrachoz partes duas et de auri pigmento et: nno: partes vnā pone in mortario factio ex plumbo et proice desup aquā ordei et tere donec fiat ni gruz: et postea oz q calefiat cū igne qñ limit cū eo in balneo: qm ista medicia facit corpus leue: et subulat pilos nascituros.

¶ **A**ldodus pfitotriou

Lcipe calcis partes viii. auri pigmenti partes vnā tere et cribra et coque in vase eneo cū tanta quantitate aque qua cooperiatur quousq; pēna iro missa in medicina depiletur. p se facile.

¶ **A**ldodus comburendi salem.

Lcipe de sale et tere et pone in vase terreo et luta labia vasis cū coptorio simul cū argilla et sepe vas inter prunas et dimitte donec cōbustur. Et sūt qui ponūt salē in pasta et sepeliunt sub prunis donec pasta fuerit cōbusta. Et sūt q abluūt in aqua et dimittūt desiccari et postea ponūt in olla et cooperiūt et accēdūt ignē sub ea et ponūt circū ollā prunas: q; sal nō cessat crepitare donec sit cōbustus. Et qñ quietierit a crepitatione erit cōbustus: s; ego terebā salē bene et ponebā in olla sup ignē et exustabā donec erat cōbustus.

¶ **F**orma cōbustionis calcanti: et speticum eius: que sunt atramentum et vitriolum.

Lcipe calcantum et pone super testam nouam et pone testam super prunas et vte. et sit quantitas adustionis si fuerit calcantū non multe humiditatis: quando non apparebunt ampullete erit desiccatum desiccatione forti. Et si fuerit amplius humiditatis oportet q dimittatur super prunas quousq; mutetur color: eius et quando mutabitur color eius infra se. et vertetur ad similitudinem mogre idest sinopidis: tunc oportet q auferat ab igne. et purges: et sunt qui ponunt super prunas et exustant desuper donec declinant ad citrinitatem aut ponunt super testam: et ponunt super prunas: et miscent donec mutatur color.

¶ **A**ldodus adurēdi alumē et cognoscēdi bonū ex eo.

Decies aluminis sunt multe: et melior earum est quod scindit. et est albu et nouu superu suu lapide. Post id humidum et clay cuius partes sunt eales humide siue lapide: sed modus combustionis eius est sicut combustio calcanti: nisi quod non sit ruber: sicut illud.

Modus combustionis coralli:

Eratur corallus: et ponatur in olla terrea. et ponatur in furno per noctem: si bene comburitur bene est non autes iterum ponatur donec comburatur. Et sunt qui ponunt in crucibulo et exsulant: et gburit. sicut vis

Combustio spume maris.

Daue cam in olla terrea et coperis: luta cum argilla et pone in furno. quousque aduratur. deinde accipe et repone. et quidam ponunt super prunas et comburunt exsulfando. Sed ablutio eius sicut ablutio lime.

Combustio nitri.

Eratur et ponatur in crucibulo super prunas salitrum. et exsulfetur donec aduratur quem a modum dictum est de sale. nisi non aduritur bene iterum ponatur et exsulfetur donec aduratur quantum oportet.

Combustio salnitri.

Alnitrum comburitur sicut sal. s. ut ponatur in testa super prunas. et exsulfetur donec aduratur Combustio boli armeni et iugibat et tere hispane et almogre et aliorum lapidum.

Range quodcumque eorum in frustra quantitatis fabre et super testam vel laminam ferream pone. et misce sicut est tibi voluntas adurendi vel assandi

Modus faciendi crocum ferri

Capte de limatura ferri quantum vis et pone in lamina ferrea. postea suffa cum folle donec calefiat lamina et limatura: et pone in mortario ferreo ita calidam: et tere bene: et iterum pone in lamina et exsuffa sero donec calefiat ad ignem ut prius fecisti et tere. et fac ita decies vel amplius: quia quanto plus feceris tanto melius. quando ergo conuersum fuerit in colorem croci si adhaerit alicui rei: color eius non separebitur et inuamentum eius est quod qui depilauerit pilum superfluum vel male granatum in palpebra et posuerit super locum a quo euulsus est: et ponet de limatura ista sic paratum sepe. prohibet ortum eius et sunt qui ponunt eam in unguentis quibus volunt exiccationem eorum forem. Et sunt qui vtuntur ea sola et qui projiciunt eam super viuentium humidum cuius sanatio est difficilis: et exiccatur eius potentia

Modus purificandi limaturam ferri

Ligat limaturam ferri puram cum aqua et non sit mixtio alicuius alterius. Nam si ibi esset mixtio alicuius sicut eris vel plumbi aut vitri et daretur in potu alicui occideret ponatur ergo de ea quantum vis in vase mundo super quam projiciatur parum acetum et ponatur sub sextorio mundo: et iterum super sextorium ponatur conium aliqd: et dimittatur xxx. diebus. vel ad minus vij. diebus et postmodum extrahere et inuenies colorem eius sicut zimar. de sicca tere et vtere: et sunt qui abluunt eam cum aqua dulci: aut cum aceto: et colant per pannum et dimittunt sub sextorio quousque putrescat et postea abluunt: et reponunt et virtus eius est quod mutat illos quorum color faciei est croceus: et facit impinguari corpus.

Modus assandi scortiam ferri.

Eratur tritura grossa. et ponatur in aceto vel rob. postea extrahatur ab eo et exiccetur et afficitur super prunas.

Modus abluendi scortiam ferri.

Doctet quod abluatur antequam afficitur et post etiam abluatur sic digumui in limia et marchasita.

Modus limature auri et argenti: quibus vtuntur in medicinis cordis sicut feliche.

Capte de auro bono et puro frustis et habeas coram te parasidem cum aqua munda dulci et habeas pannum de lino asperum mundum cuius unum caput teneas in manu tua. Aliud sit nuxtum fundo paradisi in aqua tunc frica aurum in pannum semper madefaciendo pannum cum aqua: et limatura descendet in fundo vasis subtili. fac ergo tam diu quod limet de auro illo quantum volueris. deinde dimitte per horam: et proice aquam cum facilitate et abue ter: et sic ea et serua. Eodem modo fac de argento. Et sunt qui limant lima subtili: et sic vtuntur.

Tractatus secundus de preparatione medicinarum que fiunt ex plantis.

Modus faciendi aloes.

Aloes est succus cuiusdam herbe que nascitur in sicute vel sicutra sicut quod audiuimus: et modus operationis eius est quod teritur herba illa et exprimitur succus eius et coquitur succus donec coqueletur: et ponitur in vtrisbus ex corio: et reponitur donec exiccetur et melior manerit eius est quod cito frangitur: et habet odorem bonum et color eius est sicut color epatis.

Modus abluionis aloes seu preparationis ad expellendam malitiam et acuitatem eius et coificandi ipsum.

Capte de aloes succutrimo mundo quod cito frangitur: et habet colorem epatis: et odorem eius est bonus pondus lib. j. tere bene et cribra: deinde accipe cassie lignee spice nardi assari: quinanti carobalia. x. lobal. z. ligni aloes croci mallicis lacc. an. z. uij. cotum de et coque in lib. vij. aque donec consumpta sit medietas aque cola et exprime et repone in vase vitreo: et tota aloes ex ista aqua donec imbibatur totum et pone super vas marmoris: aut vitri et tere in sole bene et pone in paraside munda et coperi panno grosso et dimitte siccare ab illa aqua et cum desiccatum fuerit reduce iterum ad tritaturam sicut et imbibere iterum ex aqua ista et dimitte siccare sicut prius et iterato facies hoc donec aqua poneret partes eius omnes et sit tota aqua consumpta vel expleta terendo imbibendo et desiccando sicut dictum est: et cum vltimo desiccatum fuerit repone in vase vitreo mundo et da ex eo solo si ne amixtione alterius medicine pondus aurei. j. et vtet eo in medicinis laxatiuis et speciebus vtere et alijs medicinis in quibus aloes ingreditur.

Modus alius abluionis.

Qui vult eo vt in egritudinibus melancolici sicut in quibus eget euacuatione melancolie preparet sic. R. croci spice nardi cuamomi xilobafami carobaliam cassie lignee assari: an. z. x. quinanti sticados arabici. an. z. v. coque in libris. x. aqua fons super ignem leue et paruum quousque remaneat tertia pars et cola cum colatorio grosso et exprime. Deinde accipe de aloes citrimo lib. duas et tere et cribra et imbibere ex aqua ista petrâ marmoris.

moris: et assiduam triturationem eius et infusionem et desiccationem secundum supradictam disciplinam donec biberit aquam illam totam ultio ter. et sua in vase stricti officij ne virtute amittat et op pillas in vase et tua interest ut addas et minuas ex medicinis istis secundum opportunitatem egritudinis.

Forma adurendi aloes.

Doctet qd ponas aloes in olla munda super prunas donec adaatur.

Ad odus acceptionis aq cucumeru dulciu. Argat colera que e in stomacho et in intestinis et ex tingit acumen eius dosis est a tertia lib. i. vsqz ad duas tertias li. cum. 3. r. zuchari.

Ad odus decoctionis yere pigre que est necessaria ut reponatur ad horam necessitatis.

Recipe de sticados arabico pulegij. an. 3. v. eph thimi. 3. r. anisi. feniculi. feminis aneti an. 3. iij cinamomi. 3. r. agarici. 3. v. aduna hec et tude et fude i lib. r. aq calide et dimitte i estuo tepore i vase stri cti officij et cooperi et dimitte. vij. diebus deide extrahe i vase et cola cu expsiode et itez mitte i vase. et pde ibi d ye ra qua scripsim podus. 200. 3. et luta os vasis cu argilla et pilo et dimitte i sole. xvij. dieb. et post repon vas et da ex eo i potu qritate lib. i. i egritudinib melaconicis et i egritudinibus capitis oi die postqua miscueris vas et misce cu ea. 3. i. olei de kerna recetis et assidua hoc septe dieb. et muis. qz e nobilissimu et pficies multuz. et ego nominani operationem eius in libro medicinarum ye re pigre.

Forma extra hendi lac scamonee.

Adix huius lacti cinij de quo extrahit scamonea e grossa sic cor mess hude idest vitis nigre et color ei exterior e cinericius et iterius e alba gravis odoris plea humiditate. Et illi q colligunt lac eius i sine mensis februarij. faciunt fouea circi radice arboris. et icidunt ex vris eius qritate duoz digitoz. et ponit cir ca radice eius iuxta locu icididis duas ollas. aut tres ol las secundu q de lacte ei egredit et dimittunt vsqz mac: postea zgelat et scamonea. et dixit Dya. sunt qui fodi unt circa radicem circulariter. et sternunt circa radicem eius in fouea folia nucis post q incise sunt vene eius: et sic recipiunt sup ipsa folia humiditate manantē ex radice s. lac eius: et dimittunt sicari et seruant. Et melior scamonea est illa que est clara et leuis et spogiosa: et hz colorem sicut color glutinis corioz bonza. Verunt apud nos e melior illau que e celestis coloris que apozatur de anio chia. Et adulteratur scamonea cu sarcocolla et lacte citri nali: et cognoscitur illa que est bona non adulterata que no pongit vel mordicat lingua forti mordicatione qz tuc no hz amixtu lactiumalli et peior spetiez eius est q affer tur de canahan: et de palestina: et sunt iste due spetie gra ues et grosse substatie adulterate cum lacte titimali et fa rina saliginis: idest kersene.

Ad odus coquedi scamoneaz et preparandi ad rep sionem eius malitie.

Fit Ad elzigiari ex prudetia alioz medicoru ille q vult pparare scamoneaz: opz q accipiat de malis dulcibus: et diuidat ea in duas partes et extradat illas medu tates in fundo vnus olle. Et sunt q terunt mala et extradunt ea in fundo olle qritate grossi

tudinis vnus digiti. Et ponit scamonea sup frusta ma loz: vel sup ipsaz carne maloz: tritoru si manus illud qd faciunt: et facies solū vnu ex scamoneaz: et alia malaorum Et sic facies gradatis quousqz olla sit semiplena. De inde prepara iteruz ollaz aliaz secundā eandē formā cuz malis: et scamonea. Et ita tres: vel quatuor ollas: et plures fm voluntate tua. Et pone ollā sup ollā et luta officium olle cu fudo alterius cu pasta. et copi supiore ollā cu co pertorio. Et oppilla bn cuz pasta et ita et pde i medio fur ni calidi. Et dimitte nocte vna vsqz mane et api fornu et ollas et extrahe scamonea. Et si iueneris mala: q sūt sub scamonea: et circūfissa. et zbulsta tuc vtēdū e ex ea ali ter vo nō. Et sūt ex medicis q miscēt cu aniso vel semie apil. Aut dauco ate. Et zficiunt cu oleo amigdalaz: dul ciū: aut assāt eā i malo mundato a gravis: aut i citonio. Et vtunt: et talis pparatio. phibet a potate eā nauiea et torsiones ventris et stomachi doloris et intestinorum.

Forma extrahendi succum titimali.

Titimali multe species sunt. Et mod extrahē di lac ipsius est talis. Incidatur summitas eius in mese apulis et summitas eius incisa inclinetur sup vas aliquod mūdū: et expmanit ramuli singulariter donec lac eius egrediat et totuz: fac hoc ex pluribus ra mulis: et plāis donec habeas de lacte quātuz volueris: et desicca eū i sole. Et vtere eo i purgādo malitiā et fleg mazet ad vomitū puocādo. Et sūt q zficiunt lac i farina siligis: et faciunt pillulas ad magnitudinē cicicris et sua. et sūt q faciunt lac ipz distillare sup sic sup vna quāqz fi cū tres. vel quatuor guttas et exiccant et seruat: et qui vult puocare scelluz comedat ex eis tres ficus. et ducet mul tum. Verum tamen lac titimali guttur exasperat et fa cit rautescere sumētes se. et propter h qui vult eo vti oportet vt pillulas quas ante diximus inuoluat in mel le dispumato: et sic vtatur.

Ad odus extrahendi succum ataphia.

Ataphia est plāta que oritur in terra fes sigilme sa que assimilatur plante balach in figura sua Et laticinium eius extrahitur in hunc moduz fodias terram circum radicem eius ita q radix detega tur a terra: et sit fouea rotunda circa radicem. Deinde scindatur cortex eius. Et cooperiatur fouea vsque mane quia colligetur super radicem laticinium clarum mūdum quod colliges sicca. Et serua: et lacrimum id vo catur ataphia. Sed qui vult extrahere succum radicis ei fodiāt et extraha: radicem. Et pugnet eam et terat et ex primat eam cum torculo et ex trahat succum: et sicceat in sole in vase fictili grosso vitriato et seruet. Et sūt qui terunt folia cum radice simul. Et sic exprimit: suc cum et iste succus est debilis virtutis. Et differētia eo rum est quod succus ex radice sola est pinguis spissus Et succus foliorum et radicis simul est humidus: et suc cus radicis quando habet admixtum succum foliorum desiccatur et facit exicare propter vim vlceratiuam quaz h bet Et oportet q ille q extrahit lacrimū ei nō extra hat eū in die in quo sit vct. Et caueat ab odore vapo

ris eius & qd nō tangat cū in aliquo mēbro nudo. Nam ipsū inflaret tantū & fieret vesicatū id qd ex mēbris eius esset detectū pp fumositatē eius: & limat cū hoc mēbra sua nuda: ex ceroto liqdo vel oleo rosato. Et virtus corticis radiceis taspie. & succi eius & lacrimi eius est laxativa. Et narravit mihi quidaz fidelis qd ex faracenis sunt qui quando volunt cauterizare aliquam partem corporis. Aut incide aliquod superfluum a membro aliquo ponunt super illud de planta ista. Nam ipsa vrit sicut ignis & facit operationem cauterij.

Modus extrahendi succum cucumeris asinini.
 Recipe de cucumeribus illis q sunt bene maturi: & dimitte eos sic collectos vna nocte.

Deinde accipe vas: Et pone super euz cribrum. Et pone super eū cultelluz resupinatus: ita qd acies eius sit versus superiorē partem. Et operposita versus cribrū. Et divide p mediū cucumeris singulariter super cribrum. Et exprime id qd est in eis de humiditate sup cribrū donec descendat in vas suppositum. Et qd cadit de carnositate eozū super cribrum expime & donec descendat cū tota substantia eius per cribruz in vas. Deinde pone super id totū: quod collectū fuerit ex eis aquā dulcem & quidā ponūt aquam marinā: & lauant & picunt aquā & sunt qui iterum colant cū aqua p ma que egressa est a cucumeribus substantiā que remansit super cribrū: & miscent bene & coperunt cū pāno & expectant donec grossicies ad fundū vasis descendat: & separatur subtilitas: & aqueitas que est ibi a grosso. Et cū h feceris aufer aquositatē eius & picce leuiter extra. Et si remanet iterū aliquid super eū de subtili aquoso collige ipsū cū spongia vel cotuz: & pone grossiuz eius in vase lapideo: & tere quazq die continue donec inspissentur & sit aprum ad trociscos formandos & fac trociscos & sic ca in vmbra & si miscueris cū eo aliquantulum gūmi arabici aut dragaganti erunt trocisci magis adherentes in partibus suis & substantia eozum erit sicut vitrum: & seruabitur per amplius tempus.

Alius modus secundum Blasozidem.

Fit **Bya.** sunt aliqui qui cinerem cribratum super terrā extēdunt & faciunt in medio eius foueam & ponunt pānum triplicatum super cinerem: & proiciunt succū cū toto qd est cū eo ex aqua super pannum: quoniam cinis fugit quod est in eo de aquositate cito. & quando fuerit desiccata terunt grossitudinem secundum disciplinam quaz naram prius. Et quod ex electerio habebit colorez sicut succus porri vel sicut zimar: & habet in se turbulentiam seu grossitiem & grauitatem est malum & nō est laudabile: & melius ex eo est quod habet viriditatem paucam & clinantem ad albedinem parū p: quod est simile colorū ambre & est cū hoc leuis ponderia: & actus leuis: & est calidum. Et qui apzopinquabit ipsū igni inflāmabit & cōburetur cito: & nō est nimis vetustum decē ānozū: vsq ad septē & virtus eius ē fortior & melior: qui voluerit eozū in vomitu & laxatione ventris. Et vosis eius opleta est quarta pars. 3. vniuz & proprietates eius est attrahere humores sūgmaticos: & melancolicos per vomitum & per ventrem & adulteratur cum amixione eius de succo cucumeris domestici aut cum amillo vt assimilatur

electerio bono claro albo leui.

Modus extrahendi succum absinthij.

Recipe absinthium quando est in fine sue teneritatis & bonitatis contere eum mane ante ortuz solis qz tunc succus eius exhibet melius & facilius: deinde stringe euz in torculo aut poste in panno grosso & forti & preme cum trabe lignea sicut premunt artifices affoz. i. cartamum & expone succum soli donec erit prope desiccationem: & fac ex eo trociscos & serua. Et sunt qui ponunt succuz eius super ignem & coquunt donec coaguletur: & ponunt eum coparum gūmi arabici vt ptes eius sint melius adherentes & faciūt trociscos & seruāt. Et quidā adulterāt eū cū amurca olei: & pp hoc nō recipiat: nisi a fideli viro & mūdus clarificatus purus ex eo ē fortis odoris & fortis amaritudinis & virtus eius succi fortior ē virtute absinthij. Et fm hāc disciplinā extrahit succuz ex scērag. a. fumo terf nisi qd aquositas eius est āplior: aquositate absinthij quā oportet qd igeminemur ad exsiccandum ipsum amplius in sole vel in decoctione super ignem.

Modus expramendi succum ex gasid. i. eupatorio.

Ense **Adaj** herba molis recēs q nascit i hortis vel viridarijs colligat in mane: & quā aquositas eius ē pauca semp: qro magis ei q nascit i montibz. Accipe s ex ramis suis tenerellis & caue a vcto vl'a sole & tere ipsā an ortū solis: & ex pme succū ei? & quozq cū gūmi arabico pauco quoulsqz coagulet: & si poteris ex eo facere trociscos bene si nō aut serua sicut est. Et sūt q adulterāt ipsū cū alijs succis quare oportet qd nō accipiatur nisi a fideli viro. Et sunt qui exponunt succuz soli: & dimittunt donec siccatur vt possint facere trociscos & faciunt ex eo.

Modus extrahendi succum ex tribulis marinis.

Tuccus hasac idest tribuli marini expramitur sicut ex gasid.

Forma colligendi eufozbiuz: & eligendi ex eo quod bonum est.

Eufozbium nascitur in terra que dicitur selgelmefa & sez: quod sic colligit. Accipiuntur ventris pecudum & lauantur bene & ligant ad crus arboris: deide accipiūt homines lanceas & stantes a longe figūt acumē ferri in crus arboris quoniam inde effunditur gūmi copiosum in ventres ac si effunderetur ex vase aliquo. Et aliquando emanat ex eo superficiem terre: propter fortitudinem sui caloris. Et elegantius ex eo ē id qd est claz vrens foriter & est grauis saporis valde propter nimitiam acuitatem eius.

Modus faciendi opium.

Opium ē lac papaueris nigri. Et dicit **Bia.** qd modus extractionis eius est secundū hāc formam. i. qd venas ad papauera que sūt complete maturitatis: postq desiccata sūt a roze q cecidit supra ea in mane: & scindat cutis eoz parum cū facilitate nō pfunde: ne trāsfingat cutis eozum: sed superficies tantū incidit quā lac ingrediret intra cōcauitatem papaueris: & nō possit postea colligi: deinde tade papauerarcunquaqne ex omni parte eius: & incipe ab asionem inam a summitate: capitis papaueris: & extrahesque ad finem fissure: quam fecisti directe: & caueat ra-

forme radat de cute eius cum lacte & collige lac cū digi-
to & pone in vasculo vitreo. deinde expecta per tempus
aliquod & reuere iterum ad papaueri prima quomā
inuenies per scissuras quas abrasisti iterum lac egressus
quod colliges vt dixi. Et hoc facies quousq; aliquid de
lacte egreditur: & si vides aliquid egredi secūda vice: & ter-
tia collige etiam: deinde adhibe siml totum quod col-
legisti & tere in loco mundo: donec coaguletur vt pos-
sis ex eo facere troiscos. Et fac & serua.

¶ Forma extrahendi succum ex papaueribus ex quo
fit opium.

¶ Ceipe capita papauerum & folia eorum & te-
re bene & extrabe succum eorum cum stricto-
rio aut alter: & tere succum illum assidue in
sole donec coaguletur totaliter q; possint in-
de fieri troisci. Et fac & serua & virtus huius debilioz ē
virtute opij & melioz: specterum opij est graue & pingue
& quando frangitur est in loco fracture lene: & clarum &
clinans rubedini: & quando funditur super eo liquor ci-
to dissoluitur: & qui applicauerit ipsum candelę incende-
tur: & emittere flammam nō obscuram & odor eius quando
extinctum fuerit remanebit secundum dispositionem &
suā primā nō imutatus & adulteratur euz succo lactuce
erraticę: & succus huius lactuce habet virtutem similem
virtuti papaueris nigri sed est debilioz: satis: veruz in co-
lore & odore multum assimilatur sibi. & sunt alij qui ad-
ulterant cum succo memithe & cū draga. Sed id q; est
adulteratum cū succo memithe quando dissoluit in aq;
est odor eius sicut odor vel color: croci: id quod adu-
lteratum est cū gūmi arabico est clarum & pance virtutis.

¶ Modus colligendi lac celidonie & extrahendi suc-
cum eius.

¶ Ceipe huius herbe quia est croci coloris
valde & amari saporis in completa maturita-
te incipantur similitates ramorum eius. s. q;
do incipiunt apparere semina eius: & inclinē-
tur rami super vas munduz ex vitro vel ex a iōita q; la-
crimū eius cadat in vase quod exponatur soli donec ex-
siccetur & fac troiscos & serua. Sed qui voluerit succuz
eius exprime colligat herbe & terat: & exprimat succū eius
& desiccat: aut decoquat primo dōec inspisetur: & postea
ponatur in sole donec desiccet. Dixit **¶** Dya. tere hęc
herbam: & exprime succum eius: & misce cum melle mun-
do: & coque in vase ex ere puro: & in mundo vase & reser-
ua quomaz est magne virtutis in clarificando visū quā
do posueris ex isto medicamine in oculum. Et dixit pā-
cipiū ortus celidonie est qñ irundinis incipiunt apparē
qñ desinunt apparere herba desiccat & nō apparet: & p-
pter hoc appellatur herba yrundinum.

¶ Forma extrahēdi succuz corticū radicū mādragore.

¶ Ceipe cortices radicū mādragore dū sūt te-
nere recētes: & qñde fortit & expme sub aliq;
re graui & collige succū & tere dōec igrosset &
serua necessitati. Et sūt q; coquūt radices in

vis vsq; ad qñsuptionē tertie pns & colāt & seruāt. Et sūt
q; colligūt lacrimū ei⁹ faciētes foramina in radice: & colli-
gūt qd emanat ex ea de humiditate. Verum succus est
fortioz lacrimoz: & lacrimum non reperitur vbi ue.

¶ Forma extrahēdi succam ex succharam. i. ausquiāo

¶ Ceipe fructū ei⁹ cū olijs: & extrabe succuz &
pōe i sol se: & vtere eo suo āno & nō āplius. q;
cito corūpit. Et sūt q; terūt semē eius siccū &
piceit sup ipsū aquā: & expmūt succū eius &
iste ē melioz succo folioz ei⁹ i sedādo dolores. Et si q; te-
rūt plātā ei⁹ & miscēt cū saria frumti. & faciūt troiscos &
suant. **¶** Modus exprimēdi succum ex memithe.

¶ In q; **¶** Dialconides memithe mltā hz aquo-
sitate & color aq; ipsi⁹ ē similis color: croci
o; q; qd terrā cū ramis suis dū ē recēs & te-
nera & qd expmūt fuerit ponat i sole i vase co-
ptoz & dimittat dōec igrosset & fiat sicut lūū: deū fiat ex
eo sicut qd⁹ vtere in alcohol & in ynguētis sup apostemata
& in egritudinibus podagre calide & alijs. Sed ego accipi
memithe & triui & extraxi succū eius sic **¶** Dya. dixit: & nō
exiit succus ei⁹ glauci coloris quē admodū dixit: & feci
troiscos eoz: & decliauit color: eoz viriditati dōec decli-
nauerūt nigredini & q; sūt a mercatoribus q; veniūt ab
orientē: & dixerūt mihi q; accipiūt succū eius & terūt euz
amillo & faciūt sicut & feci sic dixerūt: & decliauit color: eoz
glaucedini sed nō totalr sicut illi qui apportant de orien-
te: & dixerūt mihi alij q; qñciunt substantiā eius cū aq; flu-
minis & faciūt sicut: & hi sūt illi qui deferunt ad nos de
orientē & cum hoc toto ignoro veritatem eorum.

¶ Modus extrahēdi succum prunozum siluestriuz
ex quo fit acatia.

¶ Chatia fit in misali: & est succus prunoz silue-
striuz: & modus extractiōis eius est q; colligas
plātā hanc cū fructuz eius. & pone sup eaz aquā
paucam in vase & dimitte sic diebus aliquibus deide co-
que super ignem illā collaturā quousq; coagulet: deind
pice in vasis similibus cocleis. & dimitte siccat & succus
huius fructus qui dicit acatia qñ fit ex fructu maturo p-
fecta maturatione ita q; iam acquisiuit dulcedinē est co-
lor eius nigrioz: & clarior: & nō erit stipicus intestinis. P-
pter suam dulcedinē: sed qñ fiet ex fructu nō cōplete ma-
turo erit color: eoz decliuoz: rubedini magis: & stiptici-
tas eius erit maior: & elegantioz: oibus alijs est acatia: q;
est talis sicut dixi nunc: & talis magis est odorifera alijs.

¶ Modus ablutionis eius.

¶ Tere eam cū aq; dulci sepe & pice aquā que
supra natauerit: & fac hoc donec videas aq;
clarā fac ex catroiscos & serua: Et sunt qui
lauāt eā euz aq; rosata qñ volūt frigiditatem
eius āplioz & sedationē doloris magis. **¶** Modus vero
assationis eius est q; ponat super prunas & affec quantū
est necessarium.

¶ Modus faciēdi litium.

¶ Ant q; faciūt litū ex radice arboris q; dicit
curtā: & spēs huius litij noiā colaculē: & est
quoddā q; affert ex altē. Et sūt q; faciūt li-
tiū i hęc modū: & ē q; terūt folia ex arborē sic
se expmūt succū aut mollificāt ea: aut ifundūt eam ali-
q; diebus in aq; & coquūt: expmūt et itez ponūt sup
ignēz aquā illā & decoquūt dōec ingrossatur sicut mel.
Et sūt q; adulterāt euz euz amurca olei: & miscent cum
ea tēpore quo ipsū coquāt aut cum succo absinthij: aut
cum felle bouino & melius litū est q; fac spumā: & habet
colorē simile sanguini: qñ ante ipsū inflamat in igne: &

extrin gunt in aq̄ ⁊ color eius exterior est niger: ⁊ iterius d̄
eluat ad nigredinē: ⁊ et nō habet in se pinguedinem: ⁊
habet stipticitatem cū amaritudine: ⁊ color eius est sicut
color croci: ⁊ sicut color litij iudici qd̄ sit in hunc modū
quē dixi. Etiam sūt q̄ faciūt ex amurca olei similitudinē
litij accipiūt. n. amurcam olei veterē que nō habet terrā
nec arenam ⁊ decoquūt in vase eris donec ingrossetur
⁊ ponūt sup̄ dentes dolentes: nā facit dolorē quiescere
⁊ q̄ decoxerit ipsum cū a gressa quousq̄ fiat sicut mel: ⁊
ponit ex eo super dentes corulosos eradicat eos vel prepa
rat ad faciliorem eradicationem.

Modus extrahendi succum ypoquistidos.

Ecipe rosas caninā in fine mēsis maij: ⁊ ter
re ⁊ exprime succū eius: ⁊ coq̄ donec ingros
set: ⁊ dimitte siccare ⁊ sūt q̄ apponunt modi
cū gūmi arabici: vt ptes et^o meli^o adhereāt

Modus extrahendi succum ex balaustia.

Fit **By.** extrahūt qd̄ ex balaustia silue
stri succuz sicut ex rosa canina: ⁊ est stipticus
⁊ virtus eius est sicut virtus ypoquistidos.

Soma extrahendi succum galbani.

Ecipe balaustia siluestrē fetētē cū suis simi
tatibus: ⁊ incide eā in frusta lōgitudinis. iij
digitoz: ⁊ hoc facies qñ erit glauci coloris i
fine mēsis iulij: ⁊ pone in vase eneo: ⁊ p̄ice
super ipsā herbā aquā qua copiat ⁊ plus ⁊ buli magno
igne quousq̄ dissoluat rami ⁊ stipites eius deide aufer
ab igne ⁊ cola cū colatorio ex pillo idest ex fetis: ⁊ p̄ice
ligna deinde p̄ice sup̄ aquā illā colatā tantū quantuz
est medietas eius ⁊ de terbertina ⁊ est helzelebat ⁊ coq̄
cū pauco igne dōc̄ sumatur aqua ⁊ remaneat gūmi: ⁊
nō oportet q̄ coperias illd̄ qñ coquis ipsū ⁊ post hoc re
pone ipsum in marsupijs vel vtribus: ⁊ serua ⁊ vttere: ⁊
si siccat plus q̄ oz quando decoquit pone in eo paruz
olei de kerna aut p̄z sepianatis ⁊ signū in hoc est q̄ ac
drias ex eo parum dum coquit ⁊ pone super marmore
⁊ si nimis est durum pone de oleo: ⁊ si est satis molle nil
addas. Et sunt qui adulterant ipsum cum ragina pini ⁊
sarina fabarum. Et melior species eius que habet
odorem sue herbe.

Modus facendi succum liquiritie.

Ecipe radicē liquiritie qñ est magis humi
da ⁊ plena succo. In mense iulij: ⁊ cōcunde
ipsam: ⁊ p̄ice sup̄ ipsaz de q̄ donec coperia
tur vel plus: ⁊ pone in vase sup̄ ignē ⁊ coq̄
cū pauco igne donec mel eius scilicet pingue eius egre
diatur de ipsa ⁊ cola ⁊ p̄ice ligna ⁊ pone iterum aquam
super ignem: ⁊ coq̄ quousq̄ coaguletur deinde ex po
ne soli donec desiccat ⁊ vttere.

Modus extrahendi succum acerbe.

Ant qui exprimunt succum ex vuis acerbis
in fine acredinis ⁊ alij faciunt ex participan
tibus aliquantulum dulcoris ⁊ maturitatis
sed prior est frigidior ⁊ stipticior: ⁊ secundus
⁊ minus stipticus et minus frigidus et modus eius est
quod accipias ex vuis immaturis ⁊ pista ⁊ exprime et
pone in vase ex ere tibeo super ignem ⁊ coque donec
propinquet coagulationi deinde pone in vase extenso ⁊
expone sola donec desiccat ⁊ serua: ⁊ quidam ponunt

ad siccandum in sole abiq̄ decoctione ali qua si adest sol
calidus ⁊ sunt qui miscent cum eo parum gūmi arabici
Verum simplex est melior: ⁊ melior ex eo est croci co
loris qui declinat alij color facile frāgibilis: ⁊ fortis stip
ticitatis ⁊ pungens linguam: ⁊ sunt qui coquunt ipsum
cum melle aut cū vino ⁊ vtantur eo in tumoribus ner
uoz ⁊ cernicis vt gutturis ⁊ tūoz faucū palati adalola.

Modus extrahendi succum centauree.

Ecipe de centaurea vnz est recens ⁊ tenera
⁊ tere eam bene antequā sol oriat ⁊ si succus
eius egreditur bene: nō autem oz q̄ ponat
cā tritam in vase ⁊ p̄ice sup̄ ipsam aquam q̄
coperiat: deinde coque eam ⁊ exprime succū eius sicut
exprimunt tinctorēs affoz ⁊ est crocus hortolanus vel sic
gentianā ⁊ pone succū super ignem ⁊ coq̄ donec ingros
setur ⁊ serua: ⁊ qui vult q̄ partes eius adhereant magis
ponat in eo parum gūmi: verum simplex est melior: ser
ua ipsum ⁊ vttere.

Modus facendi succum ex berberis.

Ecipe de berberis bene maturis ⁊ contere
eos ⁊ misce cū aqua ⁊ frica manibus ⁊ co a:
⁊ pone aquam colatam super ignem: ⁊ bul
li donec coaguletur ⁊ siccat serua.

Modus exprimendi succum solatri.

Ecipe plantam solatri cū folijs ⁊ granis et
tere et exprime succum et coque super ignē
vel exicca expositum soli quousq̄ coagule
tur et siccatur et serua.

Modus extrahendi succum hautig.

Portet q̄ colligantur folia eius donec sūt
humida et terantur ante ortū solis sicut iam
dixi: et exprimat succus eorum: et coquatur
super ignem: vel desiccat in sole et sic ser
netur et iste modus extrahendi succum plantaginis
et lactee et sperulie: et portulace et rostri poram et sca
riole et senciuli et apij et cussus. i. volubilis et lapati: et
ceterarum huiusmodi herbaruz ex quibus possunt iuc
ci extrahi.

**Modus preparandi squillam in omnibus modis
preparationis eius et est empti muris: et primo de mo
do assandi squillam.**

Portet q̄ elligant squille q̄ declinant ad albe
dinē i suo color: et si medicos iter magna
et paruas et q̄ oriuntur in terra grossa et sic
ca: et que sūt dure pauce hūditatis et q̄ euas
serūt a corruptiōe. Et caue a cepe qd̄ est vnum solum. i.
qd̄ est natū in terra vbi nō sūt alie squille. Nam nō de
bes accipere nisi squillas que habent circa se squillas sci
licet cepas multas quia illa que nascitur sola ē scelerata
mortalis. Accipe ergo de his quas diximus: et excoria
eas de corticibus suis exterioribus sicis et abscede ex in
ferior parte foliorum eius id q̄ est desiccatum et absce
de ex inferior parte foliorū eius id q̄ est desiccātū et ab
scinde radicem eius et purga eam bene totaz et inuolue
eam in pasta facta ex sarina ordei vel alterius: aut in mas
sa facta ex argilla rubea dulci aut nigra: et sit inuolutio
eius quo inuoluit eam grossitudinis vnus digiti et po
ne eam sic inuolutā in furno: aut in atarombis in pane
incense: et tibi dimitte tota vna nocte vel plus donec

fit assata pasta et compleatur decoctio eius. et color eius fiat rubens deinde aufer ab igne et sine infrigidari: et aufer pastam quam inuolauisti eam et considera si uidebitur affata ita. s. ut sit mollis tractabilis si ergo pleuit ignis opus suum in ea bene: sed si non coque ite inuoluta pasta uel i argilla quousque sit equaliter per totum assata: nam nisi bene assetur remanet in ea acuitas mala: que nocet stomacho et uentri ualde et facit vomitum et nauseam.

Forma deficiendi squillam

Leipe cepe crudum et aufer corticem exteriorum eius et scinde in duas partes per longitudinem cum cultello facto ex ligno pini deinde sepea tunicas ab iuice et glicas eas in folio lineo: et imple filum ea frustis eius distat: ita quod frusta non tangant iuicem et suspende in umbra in loco uetoso: et dimitte donec deficcantur a vento absque sole.

Forma castrandi squillam.

Leipe squillas antequam incipiat germinare folia eius et stipes: et cauteriza eam cum uero ex ferro cadent: et uere bene in loco illo ubi stipes et folia oriuntur uel dari debent: fac gradum ante quam germinet stipes: nam quando ortus est stipes eius non est aptius ingenium in castrando eam nisi quod incidat totum id quod ortum est: et cauterizet et uere bene locus: ubi oue basita quod amplius non germinet ibi aliquid.

Modus conficiendi acetum squilliticum.

Leipe cor squille cum tunicis suis mollioribus que sunt prope cor eius et icide in duobus uel tribus frustis cum cultello ligneo et non ferreo: et imple fila de filo facta ex ipsis frustis deinde accipe parasidam terram et line iterum eam totam picem: et erige lignum in medio. s. parasidis eius ad modum colunne: et ligna plura fila summitati colunne seu ligni huius et extende fila ipsa eque distat trahendo ipsa per labia parasides: deinde per latera eius donec ipsa anectent oia pedum parasidis et fiat sicut tetragonum super parasidam et tunc iam precepisti quod lignum deus est tate logitidis quod supereminet labio parasidis deinde pone in paraside de aceto bono forti quantitate que due parasidis partes imple ante postmodum ordire circulariter filum in quo figisti frusta cepe supra fila illa que stat sicut tetragonum tunc frusta sunt suspensa supra faciem acetum: ita quod non tangant acetum et copiam parasidam cum copio habere culmen sic uides esse necessarium ad opus tuum: cum paraside alia copiam inferiori in latitudine et sit copio in linitu picem et iterum deinde oppila bene lutando ouicia uasorum cum argilla et pone in sole quattuor diebus in mense iulij uel augusti cum quod plebunt dies ois ut coles acetum in uase uitreo et reponat necessitati. Et dixit illud bene gizar cuius expositio est filius macellarij quod quidam ex philosophis huius gentium. s. in circulo cilo ponit per quilibet lib. cepe li. vi. acetum et misceat suspensa frusta longe ab aceto dixit. in. cum potere. 3. ij. ex inuibus recentibus et tunc de ex pulegio regali et suspensa cum frustis cepe sicut ipsa suspensa sit et post. lx. dies colat acetum in uase mundo suffumigando per lignum alo. Et sunt ex medicis que dicunt quod in libras tres acetum ponat lib. i. squille sed modus potest esse apud me melior: et ois quod postquam steterit in sole in mense iulij: aut augusti sicut dixit. et. diebus quod aut erat argilla que litate sunt parasides et apud parasidibus piciant cepe in acetum: per quilibet libris tribus acetum accipe apud balsamum. s. in similibus et pulegij recentis: quod quolibet an. 3. i. herbe

anisi feni. aboz recentium an. Modus. i. ex his oibus fac fasciculos et suspende supra faciem acetum sic ut suspensa squillas et expo ne soli duabus septimanis in eistuo tpe deinde aufer illas: et picem et accipe spice nardi cinamomi anisi amigda. amarag. an. 3. i. gariofilorum. 3. 5. et repone in paraside cum cepis luta et dimitte septem diebus et post aufer argillam et api uasa et cola acetum in uase uitreo: nam tali modo preparato utebantur reges gentium.

Operatio eius secundum diascoridem.

Ed. B. y. faciebat acetum squilliticum in hunc modum quem ego narro. Accipe de cepis squille albis: et scinde in frusta in fige ea filo: et sepea ita frusta quod se non contingant et deficca in umbra in loco uetoso versus orientalem: uel versus occidentalem partes. xxx. diebus integris deinde accipe de his ita siccis potius libras. ij. et picem supra eas libras xiiij. acetum et dicit alibi li. 3. et copiam uasum cum copio et luta cum argilla labia uasorum et ex parte soli. xxx. diebus et postea cola acetum et exprime squillas et picem eorum: s. b. sua necessitati. Et dixit ite quod quidam ponit: ex cepis recentibus sine efficacitate modo predicto in acetum: et dimitte septem mensibus et colat acetum et tunc dixit quod hoc acetum factum in hunc modum incidit humores grossos fortiter plusquam factum aliquo alio modo et dixit quod est optimum egritudinibus corporis omnibus propter habentes intrinsecus scabiem et ulcera seu excoctationes intrinsecas. et oportet et quando incipimus ipsum dare in potu alicui quod de uis in primis quantitate parua postea addamus in quantitate eius paulatim donec ueniat ad. 3. i. 5.

Modus alius breuis pro his qui uolunt quod cito fiat propter necessitatem.

Leipe. 3. i. acetum et potius. 3. i. cepe squille et pone totum supra ignem et bulliat quatuor bullitionibus deinde aufer ab igne et cola et utere. Et ex tunamicis acetum squilliticum sit quod ipsum in grossa trabe amartaria: et so rificat carnem eius et clarificat uocem et cum fert doloribus stomachi et male digestio. et uis oppilationibus et suffumigationibus misticis: et fortificat cor debile et reddit sanitatem et clarificat calorem: et acuit uisum: et frangit lapidem et icidit humores grossos: et aperit uias et canales omnes et fert apoplexiam: et inuat uersaliter omnibus egritudinibus frigidis in uamento maximo.

Modus distillandi aquam ex squilla que occidit mures et que ponitur in medicis: ex aqua fit sirupus acetosus.

Leipe de cepis nouis recentibus: et excoctas eas cortice superiorum et picem idem et icide residuum cum cultello deinde accipe ollam et perfora ea in fundo foraminibus paru: et imple eam ex ipsis cepis incisis deinde fac foueam rotundam in terra sepe in fouea illa ollam uitreatam et pone ollam cum cepis supra ollam aliam uacua quam tu sepelisti: ita superioris olle fundus ingreditur inferioris olle deinde luta eas in iuice ut contingat sepe et copiam ollam superioris copio udoneo et luta: deinde cooperi circumquaque eo terra. itaque cum incideris ignem circum ignis non attingat inferioris ollam et superioris sit stans in medio ignis: deinde accende ignem circa superioris ollam. et supra eam ex sterco animalium uel ex alio: fac ignem nocte una tota mane inuenies aquam distillatam in olla inferiori quam cola et serua et quod uult ex ea occidere mures conficiat cum ea iarinam uel panem: et ponat in loco ubi habundant mures et

moriantur ex eo q̄ comederit cito: 7 si miscueris parum
ex litargirio erit velocior ad occidendum.

Modus albificandi acetū ex quo fit syrup⁹ acetos⁹.
Distille atanz simile illi in quo distillat aq̄
rosacea: 7 semper pone ei vas distillatoriu⁹
ex vitro vel ex terra vitreata: 7 imple tres p
tes ex aceto bono: 7 quarta pars vasis supe
rius sit vacua ne cū ebullierit acetū effundatur extra: de
inde operi vas cū vase aliquo superius sicut nonisti ha
bente nasum sicut fit in aqua rosacea: 7 fac ignem leue⁹
nō fortem: nam si esset fortis nō fieret acetum albu⁹ tan
te albedinis 7 est necesse q̄ acetū quod distillatur sit ex
vitis albis clarum: 7 acre in fine acedinis: q̄ tunc distil
latur album 7 purū. Repone ergo ipsum 7 serua neces
sitati 7 in hanc disciplinam potest distillari vinum qui
sunt ipsum distillatur.

Modus faciendi aquam camphore.

Ecipe vas ex vasis aque rosacee qd̄ dicitur batā
7 expositio eius ē venter 7 imple ipsū ex li
gnis puni: q̄ habet magna folia: 7 impleatur
vas aq̄ rosacee cooperi vas ipsū cū coptorio
habente nasum 7 pone ventrē in vas eneu⁹ plenu⁹ aq̄ 7
pone super ignē quousq̄ incipiat aq̄ bullire: nā distilla
bit oleū subtile boni odoris quod appellat aq̄ camphore:
aut si vis distilla in furno aque rosacee fin disciplinam
eius: 7 serua repositum quod ex eo distillatū est 7 vtere.

Modus pparandi colloquidā ad vsum potionū.

Olo quintida ex virtute sua purgat flegma
viscosū: 7 hūores grossos 7 purgat cerebrū
sed ipsa inducit dolores 7 torsiones 7 pun
ctiones intestinis 7 tenasimō 7 malitiā seu no
cūctū 7 expmitur malitia si terat: 7 eribetur 7 addat
ei quantū ē quāta ps seu q̄nta pulueris eius ex drag. 7
fac inde troiscos 7 serua necessitati. Et sunt qui ponūt
loco dragg. gūmi arabicū quū ab o reprimūt malitiam
eius nisi q̄ gūmi h̄z aliquantulū s̄ticitatis 7 dragg. iu
nat ad laxandū: 7 q̄ vult eā miscere cū dragg. oportet q̄
terat dragg. 7 dissoluat in aqua 7 colet: 7 confic at colo
quidā euz eo. 7 misceat bene in mortario quousq̄ fiat
vni⁹ corpus 7 fac troiscos 7 opz vt nō multum terat q̄
adhereret intestinis 7 ex excoiat ea: 7 opz q̄ eligat col
quidā que h̄z colore est in cute subcitricū: 7 h̄z sup
ficiem leuē sine vlla asperitate 7 iterus eius albū decli
nans citrinitati p̄z p̄ leuis pōderis spōg: oia: q̄ ista sūt
figia q̄ fuit collecta matura quantum opz quam opz q̄
non vtaris ex ea nisi pulpa eius: 7 abijcias grana eius 7
corticem: 7 dosis eius solius est pondus octaue partis
aurei vnius vsq̄ ad quartam vnius aurei.

Modus pparandis turbit.

Arbit ex virtute sua purgat flegma: 7 idu
cit sincopū 7 torsiones. Sed ei pparatio ē q̄
terat: roretur oleo amigdalaz dulciū q̄ phi
bet p̄t sue malicie: q̄ si nō habes accipe sifa
niū vel butirum vel oleum cōmune quodcumq̄ habes
paratum. Et turbit melius est qd̄ est albū multū 7 leuē
habet corticē 7 lignū iterus subtile sine asp̄ritate 7 nō ē
grossū 7 h̄z gummi super capita eius: 7 dosis eius q̄
est nouum est pondus. 3. vnius vsq̄ ad. 3. ij. 7 hoc est cū
magna custodia 7 de veteri plus: 7 nō datur solū 7 post

ceptionem eius sumatur brodiuz pingue: 7 ex pingue
dimibus subtilibus.

Modus pparandi euforbium.

Euforbium purgat ex virtute sua flegma vis
cosū qd̄ ē inficia: 7 lūdis: 7 itestis: 7 ipsū facit
tristiciā 7 debilitat: et siccitatē: et rectificatō
eius ē qd̄ nō multū terat: et misceat cū oleo:
et cū eo pone bdell. iij. aut succū liquirite: aut exsp̄bus sic
cinamomum cassia lignea siliat: et opz vt suadat in oleo
rosaceo bono: et eligat ex eo claz nouū citrinum fortis
odoris amarum cui supertransuerit ānus vnus vsque
ad. ii. ānos et dosis eius ē a granis. vi. vsq̄ ad gra. xii.

Modus pparandi elleborum album.

Leborus albus purgat virtute sua flegma
p̄ vōitū et modus acceptionis eius ē q̄ cōe
dat ante assumptionē ei⁹ cibis aliq̄s lenis:
7 postea accp̄ at p̄ritus bene cū pulsetacta
ex farina frumētī: vel ordeī: 7 melior est qd̄ est pungitū⁹
saporis adurēs linguā extensus lūgus albus: et cito frā
gibilī cui appareat in fractura file texture aranee tele sub
tilis: et et dosis eius est pōdus. 3. 5. vsq̄ ad. ii. et infra.

Preparatio ellebori nigri.

Niger elleborus purgat de virtute sua fleg
ma 7 malitiam: 7 opatio eius est fortior ope
ratione ellebori alb. 7 preparatur eodem mo
do sicut elleborus albus: eliguntur autem cu
ius radicle sunt: plene pingues: 7 subtiles in cuius fra
ctione apparet simile subtile arene acutum habens sapo
rem: 7 meliorem ille qui nascitur in terra petrosa alta sic
ca 7 dosis est. 3. 5. vsq̄ ad. 3. ij. 7 tempus colligendi vtrū
que elleborū est in mēse iulij: quia sūt in fine bonitatis.

Forma exhibendi pollipodium.

Pollipodium purgat virtute sua flegma 7
malitiam sine molestia: 7 grauedine: 7 pre
paratur ad fumendum ipsum solum: q̄ co
quitur in aqua ordeī: aut siele: aut decoctōe
encimeris: aut aqua mellis cocta. Et qui vult eo vti in
potionibus radat ipsum bene 7 terat: 7 misceat in medi
cinis: 7 eligitur citrinum cuius sapor appropinquet sapo
ri gallarum cū dulcedine: 7 est grossus sicut digitus mi
nor: 7 dosis eius in decoctione est a. 3. ij. vsq̄ ad. 3. v. 7 si
militer substantia per se dosis a. 3. i. vsque ad. 3. ii. 7 dixit
ph̄s Iehana quod istud pondus. 3. i. intelligatur de sic
co. Verū tamen q̄n est recens dosis eius solius vsq̄ ad
3. ij. aut. iij. 7 in potionibus. 3. i. 7 oportet q̄ colligatur
in vere. Et sunt etiam qui colligunt in autumno sed pri
mum est melius.

**Modus exhibitionis 7 pparandis granorum
nil est indicium.**

Ec pinguant de virtute sua flegma: 7 mo
dus pparandis eorum est q̄ ipsa terantur
7 infundantur in oleo amigdalaz dulci.
7 bulliant in aqua vsque ad consumptionē
aque 7 remaneat oleum 7 dentur sola: aut conficiantur
alie medicine cum eis fin voluntatem recipientis 7 do
sis eorum est a. 3. iij. vsque ad. v. 7 melius nil est cum so
lia sunt grossa similia folijs oliuarum parum minora: 7
sunt calidi saporis 7 faciunt raucedinem vocis.

Sermo de alkā.

Aldne amarū appellat apud arabes alkan et in h multū laborauerūt expositores: naz qui dā ex eis dixerūt qd erat colloquida: et alij qd erat: sed ad vltimū nō ē verificatuz apud eos qd sit: et purgat virtute sua aquā citrinā absqz qd ledat stomachū: et purgat et flegma: et modus exhibitionis eius est qd detur in potu cū melle cocto: aut cū rob: et melior ex ea est longa que assimilatur cucumert miori satis magne amaritudinis que inuenitur in terra hūmida: et canieri opz ab illa que inuenitur in terra secca petrosa: et que reperit in montibus propter fortitudinem sue virtutis et dosis est ab. viij. granis vsqz ad. x.

Aldodus preparandi febram idest esulam
Lebram sua pprietate nocet epati: et purgat aqz citrinā et dosis eius est sicut diximus de laureola: et pparatio eius ē: vt ponant in lacte horis. xxiij. et postea deficet: et sūt q ponūt in aceto cuius est qritate pōderis eius de rosas: et drā gaga. et dant cū melle aut succo vne: aut cū aqz vbi sint decocte lentes aut sicla: dosis est pondus grana vi. ad. xij.

Aldodus preparandi yeros.
Eros purgat virtute sua aqz citrinā et hūores grossos et viscosos: et malitiā et apit oppilatōes epatis s; iducit tristitiā v; sollicitudinē: et bonū ē admisceat alijs medicinis ad remendū malitiā ei: et pparatio eius ē vt det in potu cū aqz et melle siml coctis: et elligat ex eo aquosū multū ptes cuius lacrimant: et breues stature: et ptes eius equales: et color eius ppe citrinitatē boni odoris: dos eius pōd⁹ aut. ij. vsqz ad. iij. vel. iij. aut potet trituz ex eo pondus 3. i. vsqz ad. ii. cum melle cocto.

Aldodus preparandi achorum.
Virtus achorū est propinqua virtuti yeros: et dosis eius est sicut dosis yeros

Aldodus preparandi centauream
Centaura purgat virtute sua flegma viscosū et co. silem feci et hūores q sūt in scia et lateri⁹ et achis: qn aqz eius bibit l' elisterizatur cū ea. eligat q subtilis que repit i mōib⁹ amarā mltū q vō repit in valibus ē de bil' rationis et potio eius est aque. 3. ij. in elisterijs. 3. iij. cum oleo sisamino.

Aldodus exhibendi sumum terre.
Vnat stomachū virtute sua: et confert scabiei pruritū et bothoznā purgat colerā adustā: et mādificat sanguinē: et puocat vrina: et q vult eo vti opz q eligat recēs amāz multuz viridis coloris: et potio eius in decoctōe. 3. j. vsqz ad. 3. ij. 5. sine decoctōe a. 3. iij. vsqz ad. vij. cū tūde de mirobala. citrinis: et q vult bibere de succo eius nō o3 q decoquat eū et quātitas pondōis eius est a. iij. 3. vsqz in octo cū pōdere. 3. iij. mirab' ani atrini et qui vult eo vti in terponat semper diem vnum in acceptione eius.

Aldodus assumptionis absinthij.
Bsinthium purgat virtute sua colerā a stōa co lenitur et itestinis apit oppilatōes et puocat vrinā. et fortificat epar: et nō h3 efficacitā in purgādo flegma et q vult vti in decoctōe v; in potu: potet ex eo. 3. v. vel. vij. et q vult eū sumere absqz ifusione vel decoctione accipiat aur. i. vsqz ad. 3. ij.

Aldodus exhibitionis eiuscete.
Eiuscete purgat virtute sua colerā et gsert stōa co. et apit oppilatōes venaz et gsert febr: buf lōgis: et fortitudo opatiōis eius est melior et fortior opatiōe absinthij et potio aqz eius est qritatē lib. 5. bullite et collate et si qz vult bibere d aqz sua absqz decoctōe o3 q appdat eū eo d zucarō bono. 3. x.

Soma preparandi cussus.
Argat virtute sua colerā: et mod⁹ acceptōis ei⁹ ē q sumat d aqz sua sū bullitōe pōd⁹ etie ptes li. i. vsqz. ij. ptes cū 3. x. znc. bōi v; pēdi.

Aldodus preparandi kakille.
Argat virtute sua aquā citrinā cuius magna leuitate sine lesione et sumit de aqua eius sū decoctōe tertia pars lib. i. vsqz ad. ij. partes.

Aldodus acceptionis capilli veneris
Argat virtute sua colerā a stomacho et intestinis et dosis eius est. a. 3. iij. ad. vii.

Aldodus preparationis sene.
Argat humores grossos: et cōfert doloscie et liborum et infundi debet oleo amigdalarz dul. vel butiro et dosis eius est. 3. iij.

Aldodus preparationis abalgar.
Argat aqz citrinā cuius virt⁹ ē sicut virtus esule in corūpendo virtutē corpis et purgat colerā fortiter. et dosis eoz ē a granis. v. ad. vij. mūdāta cū aqz et melle cocto q: laxat laxatione forti.

Aldodus preparationis cartami.
Argat virtute sua flegma et h faciūt grana eius mūda a cortice cuius dosis ex grāis ē. 3. 20. et opz q picias sup eā lib. 5. aqz calid⁹ et frica manib⁹ et cola et pōe eis ex pēdiis albis. 3. x. et potent.

Aldodus acceptionis lingue bouis.
Argat virtute sua colerā et cōfert pulsatiōi cordis q contingit a colera cū bōta armeno

Aldodus preparationis mirabolanozum citrinor.
Argat virtute sua colerā et gsert stomacho. et q vult vti eis eligat citrinos apud viditatez graues plenos et nō crispōs: et dos eoz est si fuerit decocti vel infusi a. 3. x. ad. 30. et de hyl qui nō sūt decocti vel infusi a. 3. iij. vsqz ad. vii.

Aldodus exhibitionis mirabolanozum indorum.
Argat virtute sua malitiā et gfortant stōm et dos infusoz vel decoc. est. 3. v. ad. 20. et. de. n infusis vel decoc. 3. ii. vel. v.

Aldodus exhibitionis mirab. keb.
Argat virtute sua malitiā laxatiōe debili et gferūt exsilio am. eligant declinatēs rborz et nigredi pū q se gnes et plēi et dos ifusoz l' de coctoz ē a. 3. iij. ad. x. nō decoctōe ifusoz a. 3. i. vsqz ad. v.

Aldodus exhibitionis violarum siccarum.
Argat virtute sua colerā q est in stō et intestinis. et gsert fumositatib⁹ resolut⁹ ab eis et squantie q accit pueris qn iple accipiunt cū aqz: et dosis eaz est a. 3. iij. ad. vii. de sifcis et si fuerit recētes accipiant infuse vel decocte pondere. 3. x.

Sozā exhibitionis prunorum et tama.
Argat virtute sua colerā et repmūt acutatez ei⁹ et phibēt voitū et faciūt eū qelcer. et conse

rūt puritū: 7 qm̄ vult eis vti eligat recentia 7 multum
aeria 7 dosis aqua eoz postq̄ fuerit decocta est pondus.
lib. 5. verm̄ tamen tamarindū sūt fortiores ad laxandum
7 acrores quare dosis eorum est minor dosis illorum.

Forma exhibitionis manne.

M Dilificat virtute itestina 7 lenit ea 7 pectus
lenificatiōe pauca 7 eligatur alba recens ei⁹
dosis sit ab au. x. ad. 20.

Forma exhibitionis cesticifule.

Argat virtute sua coleraz adustā purificat
languinē 7 clarificat eū auferendo grossiciē
eius dosis est a. 3. iij. ad. x. 7 eligat q̄ ē cāna
ei⁹ 7 color carnis ei⁹ ē nigra lucid⁹ 7 grauif

**Modus exhibitionis granatorum acrium dul
cium.**

Ranata exp̄ssa cū carne sua iterioripurgāt
colerā 7 cōfortant stomachū sua stipticitate
7 dosis aq̄ eoz ē lib. 5. cū. 5. x. zuccari boni.

Forma preparationis armoniaci.

Dofert dolori vene sciatice: 7 eligit qd̄ ē sife
olibano cuius odor virgīt ad odorē castorei
pū pigue h̄is cōtinuitatē p̄tū suaz mūdū a
ligno amari saponis: 7 dof ei⁹ soli⁹: aut euz
alijs medicis est p̄odus aurei. j. ad aure. 5. cū rob ifuso.

Modus preparationis oppoponacia.

Quantū eius ē sic inuantū armōiaci 7 eli
git illd̄ cuius superficies ē citria. 7 iterius albū
amari saponis pigue cito frāgibil⁹ forē odorif
7 cane a nigro: 7 dof eius ē a. 3. 5. vsq̄ ad au
reū. i. ifusū i rob. Forma exhibitionis bdelij. Inuat vir
tute sua ad tenasimō 7 ad excoiationē itestinoz q̄ accidit
ex assūptiōe mediciaz acutaz 7 ofert emoroidibus 7 col
lectiōibus iterioribus qm̄ bibit: 7 colectiōibus extrifectis
fco ex eo emp̄io cū rob dulei. Et q̄ miscuerit eū cū me
dicis acutus flegma purgātibus phibet excoiationē eo
rū 7 nocuentū ab eis. 7 eligat amari saponis elaz vifu
7 lene: 7 cito frāgibile 7 boni odoris. 7 qm̄ p̄iciat super
ignem eius odor assimilaf odorē blactē bizantie. cuius
dosis solius est. 3. j. cū alijs medicinis. 3. 5.

Forma exhibitionis serapini.

Dofert dolori colice 7 vētostati itestinoz
7 dolori ossis caude 7 cozarū 7 se e 7 purgat
flegma viscosum cuius dosis per se sumpti
est. 3. i. vsq̄ ad aureū vnum infusum in rob:
aut in oleo amigdalariū dulcium aut cū melle 7 cū alijs
medicinis a. 3. 5. vsq̄ ad. 3. i. infusi vt prius. Et eligatur
nūus color iterior declinat rubedim̄ 7 de foris albedinē
7 est clarum fortis odoris 7 pungitiui saporis **Forma**
exhibitionis sarcocolle.

Argat virtute sua flegma viscosum 7 incar
nat vlcera 7 vestit ea conia: 7 cōtrahit viscosi
tatem carnis: que est nutrimentum carnis 7
quo fit generatio carnis in vlceribus 7 icar
natio 7 prohibet humores nociuos descendētes ad ocu
los 7 qui vulcea vti oportet q̄ eligat lilam cuius color
est similis colorē olibani declinans citrinitati 7 q̄ est ama
ri saponis 7 cito frangibilis cuius dosis est cum alijs me
dis. 3. 5. vsq̄ a. 3. i. infule in rob decoctio. Et opz. q̄ nū
q̄ accipiat sola sed semper permixta cum alijs. **Modo**

Forma exhibitionis p̄dictaz. iij. ḡna. qui est alius a p̄dictis.
Ste gumme quas nominauit hic sic armōia
cū oppōacū bdeliū 7 sapinū qm̄ debēt alicui
exhiberi 7 ipse abhorret acceptiōez earum in
pillulis factis ex eis solis 7 diligit magis ac
ceptionem earum cum rob tūc oz. q̄ tu infundas eas in
aqua bullētū donec dissoluant 7 colat: 7 infunde oleum
amigdalaz dulciū 7 da in potū cū rob.

**Modus preparationis salium 7 proprietates eo
rum in purgando 7 de aqua falsa.**

Adnes species salis purgant flegma 7 mū
dificat stōachū: dissolūt humores grossos
Et de virtute salis ē q̄ faciat descendere vir
tutes mediciaz solutiaz cito 7 id qd̄ coagu
lat i stōacho ex lac e qm̄ sumit i potū cū melurato. Et
melior sp̄erū salis ē illa q̄ reperit in miera. Et qui vult
potare aquaz salis eligat sal mundū q̄ melior ē alijs oi
bus purgat. n. flegma: 7 malitiā humores grossos: do
sis eius solius in. 3. ij. vsq̄ ad. iij. cū aq̄ frigida. Et si tar
datur nimis laxatio eius bibatur post ipsū aqua frigida
q̄ laxabit 7 strngetur vēter eius qui potauerit post ip̄s
aquam calidā: 7 post purgationē recipiat m̄s galine ad
frangendū acuitatē punctionis eius 7 acumē: 7 ad ph
bendū nocuentia eius a neruis stōaci 7 itestinoz: 3. aq̄
maris opz q̄ potet sola sicut sal de quo dixi. Et sunt q̄
bibūt eā cū oximele mixto cū vino bono 7 dulci 7 bibūt
post purgationem eius elixaturam galine: 7 dosis eius
est a quarta lib. vsq̄ ad lib. 5.

Forma purificandi aquas turbidas.

Capte ollam magnā 7 imple eā aqua illa 7
cōstrue sup orificiū duo ligna secātā se in
mōz crucis: 7 pone sup illa ligna vellus lane
mūdū 7 multa ablutione ablutū: 7 accende
ignē sub olla leuc: 7 q̄ qd̄ ibibetur in vellere ex vapore
q̄ eleuat ab aqua ex prime 7 serua 7 fac hoc q̄dm̄ aliquid
ascendit ab aqua. Et quidam distillant eam sicut aqua
rosacea. Et sunt qui clarificant aquaz ponendi super eā
aliqua aneti aut amilli aut farne quoniam ista descendūt
7 trahunt secum ad fundū vasīs grossitie aque 7 sic cla
rificatur aqua.

Modus faciendi almuri.

Almuri purgat flegma viscosum 7 icidit eū
7 inuat i dolore colice quando miscel chite
ris cū medicinis cōuenientibus 7 sumitur in
cibo pro dolore scie qui fit a flegmate 7 ē ib
tilius q̄ sal: 7 quā salnitru: 7 q̄ aqua pisciū salsozū vete
rū 7 virtus eorum est debilior virtute eius: cuius opera
tio est in hūc modū. Accipe de farina ordeī partes. ij. sa
lis partem. j. cōfice euz aqua et fac focacias azimas et po
ne i furno 7 dimitte ibi donec comburantur itus 7 ex
tra: deinde extrahē a furno: 7 diuide q̄libet earum i. iij.
vel in. iij. partes 7 pone i olla magna munda 7 copeti
cum aqua et pone cum eo de cissolionibus palmarum
plenam manū et pone ollam i furno panis a p̄nci
pionocis vsq̄ mane: Et sunt qui coquūt panem cuma
qua super ignem vsq̄ ad consumptionem medie aque
et tollunt et ponunt in aquam ex melle secundum volū
tatem eoz ad frangendū falfedimem eius et seruant: 7 hē
caput almuri. Et qui vult facere almuri secundū minus

primo ponat super residuum panis mediam quantitatem aque que primo posita fuit: et cum olla mittat in furnum usque ad consumptionem duarum partium aque: et colet: et seruet: Et sunt qui miscent almuri super primo: et seruat necessitati ad comedendum: vel ponendum in clisterijs. Et almuri sunt operationes longe alie ab ista quam dixi que sunt idonee comestionibus regum: et non oportet memorari eas in hoc loco quia sufficit nunc de modo isto quantum ad medie necessitatem.

Modus faciendi oleum stipticum: et seruandi ipsi secundum doctrinam diaphanum.

Modus stipticandi oleum: et ad faciendi oleum ros. est quod accipias squinanti lib. v. ℥. viij. olei oliuaz lib. xx. ℥. v. tere squinantium: et coctice cum aqua. Et adde de aqua tantum quod ipsum cooperiatur. et coque cum oleo: et misce in tempore coctiois et aufer ab igne: et permitte infrari. et cola: et serua: et fac ex isto oleo oleum ros. Et ego narraui operationem eius in libro oleorum.

Modus stipticandi oleum ad faciendum oleum de lilio.

Recipe olei lib. viij. ℥. v. calami aro. lib. v. ℥. v. virtute aureos. v. tere calami aromati. cum vino bono: et bulli tantum in oleo: deinde cola super lib. iij. ℥. ex carui agresti: et est cordumeni quod primo trunsi: et infundisti in aqua pluuie: et dimitte quousque bene bibatur in oleo: et exprime cola et serua ad faciendum oleum de lilio.

Modus stipticandi oleum ad faciendum oleum de narciso.

Recipe olei lib. viij. et ℥. v. darsifabam lib. vi. et ℥. ij. tere darsifabam: et infunde in tanta aqua quantum est oleum: et calami aro. lib. v. ℥. viij. et deinde accipe frustuz: et tere: et cribra: et coque: cola: et serua necessitati ad faciendum oleum de narciso.

Modus stipticandi oleum ad faciendum oleum de nil.

Recipe olei abluti parte. i. aque fluuia parte 5. projice partem aque super oleum: et in aqua infunde species quibus vis stipticare oleum: et misce. Accipe ergo darsifabam. lib. v. 5. calami aro. ℥. vi. 5. mirre: lib. ij. carui agrestis: lib. ij. ℥. ij. olei: lib. viij. ℥. ij. tere darsifabam: et infunde in aqua: et projice super oleum: et bulli similiter mirram infunde in vino boni odoris: et tere calami aro. et pone mirram: et coctice: et aufer darsifabam ab oleo: et pone calami aro. coctum cum mirra: et bulli simul: et post ebullitionem sufficientem cola ab his: et projice super carui agreste oleum colatum per quod trunsi carui cocti: et misce semper donec infratur: et cola totum et serua necessitati ad faciendum oleum de nil.

Modus albi facandi oleum ad faciendum omnia olea et nominatur oleum compositum.

Et iam dixi albi facationem eius in libro operationis oleorum: et modus operationis eius est quod tu accipias de oleo boni odoris et saporis: et pone in olla: et misce cum aqua calida: et

inde pone in sole quousque albescat: deinde pone in sole quousque seperetur oleum ab aqua: et collige oleum superficite aquam cum cocleari: et reponere. Et si fuerit album una vice bene: et si non iterum reponere in aqua sicut paues: et misce secundo: et terno donec albescat. Et sunt qui albi facant

in hunc modum: Accipe vas vitriatum intus et extra: et fac foramen infundo eius: deinde pone digitum super foramen: et pollicem super os vasis: et agita vas cum oleo et aqua agitatione forti: et dimitte per horas. scilicet quousque seperetur oleum ab aqua: et natet oleum super aquam: tunc aufer digitum a foramine vasis quousque egredietur aqua et incipiat egredi oleum: tunc oppila iterum foramen: et pone aliam aquam calidam super oleum et agita sicut prius et hoc fac tandem donec oleum albescat secundum voluntatem tuam.

Modus lauandi oleum sifaminum.

Portet quod projiciat aquam dulcem super eum aut bullias: primo una ebullitione cum igne leni: et coles tunc projice super aquam dulcem donec eleuetur pinguedo eius: et serua necessitati quando pinguedo eius ablata fuerit.

Modus faciendi oleum de lateribus.

Et dixi inuamentum eius in libro de oleis. Accipe lateres rubros novos quos aqua non tetigit: et frange in frusta pusilla circa quantitate 5. i. et pone eos in igne: et dimitte ibi donec inflametur vitima inflammatione: et fiat cadida: deinde singulariter unum quodque frustum per se extrahere ab igne subito submerge in oleo vetustissimo quod iam paratum posuit iuxta te in vase: et cum extracta fuerit extrahere ab oleo: et cum hoc feceris de omnibus frustis tere eos tritura grossa et pone in vase vitreo: vel tere vitreato quod possit ignem sustinere: vel in pluribus si habes parata vasa ista idonee facta cum suo copertorio: et neminantur ventres. quia sunt rotunda in inferiori parte et extensa ad superiora que admodum nouerunt illi que occupantur in arte alchimie: et cum posueris in eis de lateribus tritis sicut dixi usque ad duas partes vasis vel plus claude vasa cum suo copertorio habente nasum sicut est id cum quo fit aqua ros. luta bene vasa ad invicem cum argilla et pilo: deinde edifica fornacem sapienter ita quod possis ordinare. iij. vel. iij. vasa et cum defecatum fuerit lutum quo lutasti vasa ordinentur in fornace sicut fit in aqua ros. nisi quod inter ista et ignem nullum debet esse medium: deinde accende ignem lenem sub vasis principio: et post auge paulatim ignem secundum quod viridis vasa cale fieri quoniam propter hoc saluantur vasa a crepatura: nam tenendum est ne frangantur si subito nimis fieret ignis fortis a principio cuius videris exire aquam per nasum vasis collige eam per se si vis et auge ignem donec videas oleum egredi tubum quod recipias in vase mundo. Cane ne ignis seu flamma appropinquet illi oleo quia cito accendere tur: et non cito extingueretur: et quando nihil emanabit de oleo aufer ignem a furno et dimitte infrigidari et aperire vasa: et extrahere feceris ab eis. Que si fuerint sana pone iterum de lateribus sanis in eis si non aut reuertere ad optatum cum alijs nouis sic prius quousque habeas oleum quantum vis: et reponere ipsum in vase vitreo stricti officij

Quis officij oppilla bene cum cera: et terra quoniam si haberet respiraculum euanesceat: et egredierentur totum a vase propter subtilitatem sue substantie: serua. 5. cum et vtere in egritudinibus frigidis sicut epilepsia apoplepsia granitate anduris: et artetica frigida cuius inuamenta dixi in libro de oleis: et est de secretis philosophorum.

Modus operationis medicine qua uti poteris quando non habes thuctam.

Recipe vas vitriatum intus et extra: et fac foramen infundo eius: deinde pone digitum super foramen: et pollicem super os vasis: et agita vas cum oleo et aqua agitatione forti: et dimitte per horas. scilicet quousque seperetur oleum ab aqua: et natet oleum super aquam: tunc aufer digitum a foramine vasis quousque egredietur aqua et incipiat egredi oleum: tunc oppila iterum foramen: et pone aliam aquam calidam super oleum et agita sicut prius et hoc fac tandem donec oleum albescat secundum voluntatem tuam.

Modus faciendi oleum de lateribus.

Et dixi inuamentum eius in libro de oleis. Accipe lateres rubros novos quos aqua non tetigit: et frange in frusta pusilla circa quantitate 5. i. et pone eos in igne: et dimitte ibi donec inflametur vitima inflammatione: et fiat cadida: deinde singulariter unum quodque frustum per se extrahere ab igne subito submerge in oleo vetustissimo quod iam paratum posuit iuxta te in vase: et cum extracta fuerit extrahere ab oleo: et cum hoc feceris de omnibus frustis tere eos tritura grossa et pone in vase vitreo: vel tere vitreato quod possit ignem sustinere: vel in pluribus si habes parata vasa ista idonee facta cum suo copertorio: et neminantur ventres. quia sunt rotunda in inferiori parte et extensa ad superiora que admodum nouerunt illi que occupantur in arte alchimie: et cum posueris in eis de lateribus tritis sicut dixi usque ad duas partes vasis vel plus claude vasa cum suo copertorio habente nasum sicut est id cum quo fit aqua ros. luta bene vasa ad invicem cum argilla et pilo: deinde edifica fornacem sapienter ita quod possis ordinare. iij. vel. iij. vasa et cum defecatum fuerit lutum quo lutasti vasa ordinentur in fornace sicut fit in aqua ros. nisi quod inter ista et ignem nullum debet esse medium: deinde accende ignem lenem sub vasis principio: et post auge paulatim ignem secundum quod viridis vasa cale fieri quoniam propter hoc saluantur vasa a crepatura: nam tenendum est ne frangantur si subito nimis fieret ignis fortis a principio cuius videris exire aquam per nasum vasis collige eam per se si vis et auge ignem donec videas oleum egredi tubum quod recipias in vase mundo. Cane ne ignis seu flamma appropinquet illi oleo quia cito accendere tur: et non cito extingueretur: et quando nihil emanabit de oleo aufer ignem a furno et dimitte infrigidari et aperire vasa: et extrahere feceris ab eis. Que si fuerint sana pone iterum de lateribus sanis in eis si non aut reuertere ad optatum cum alijs nouis sic prius quousque habeas oleum quantum vis: et reponere ipsum in vase vitreo stricti officij

Quis officij oppilla bene cum cera: et terra quoniam si haberet respiraculum euanesceat: et egredierentur totum a vase propter subtilitatem sue substantie: serua. 5. cum et vtere in egritudinibus frigidis sicut epilepsia apoplepsia granitate anduris: et artetica frigida cuius inuamenta dixi in libro de oleis: et est de secretis philosophorum.

Modus operationis medicine qua uti poteris quando non habes thuctam.

Recipe vas vitriatum intus et extra: et fac foramen infundo eius: deinde pone digitum super foramen: et pollicem super os vasis: et agita vas cum oleo et aqua agitatione forti: et dimitte per horas. scilicet quousque seperetur oleum ab aqua: et natet oleum super aquam: tunc aufer digitum a foramine vasis quousque egredietur aqua et incipiat egredi oleum: tunc oppila iterum foramen: et pone aliam aquam calidam super oleum et agita sicut prius et hoc fac tandem donec oleum albescat secundum voluntatem tuam.

Modus faciendi oleum de lateribus.

Et dixi inuamentum eius in libro de oleis. Accipe lateres rubros novos quos aqua non tetigit: et frange in frusta pusilla circa quantitate 5. i. et pone eos in igne: et dimitte ibi donec inflametur vitima inflammatione: et fiat cadida: deinde singulariter unum quodque frustum per se extrahere ab igne subito submerge in oleo vetustissimo quod iam paratum posuit iuxta te in vase: et cum extracta fuerit extrahere ab oleo: et cum hoc feceris de omnibus frustis tere eos tritura grossa et pone in vase vitreo: vel tere vitreato quod possit ignem sustinere: vel in pluribus si habes parata vasa ista idonee facta cum suo copertorio: et neminantur ventres. quia sunt rotunda in inferiori parte et extensa ad superiora que admodum nouerunt illi que occupantur in arte alchimie: et cum posueris in eis de lateribus tritis sicut dixi usque ad duas partes vasis vel plus claude vasa cum suo copertorio habente nasum sicut est id cum quo fit aqua ros. luta bene vasa ad invicem cum argilla et pilo: deinde edifica fornacem sapienter ita quod possis ordinare. iij. vel. iij. vasa et cum defecatum fuerit lutum quo lutasti vasa ordinentur in fornace sicut fit in aqua ros. nisi quod inter ista et ignem nullum debet esse medium: deinde accende ignem lenem sub vasis principio: et post auge paulatim ignem secundum quod viridis vasa cale fieri quoniam propter hoc saluantur vasa a crepatura: nam tenendum est ne frangantur si subito nimis fieret ignis fortis a principio cuius videris exire aquam per nasum vasis collige eam per se si vis et auge ignem donec videas oleum egredi tubum quod recipias in vase mundo. Cane ne ignis seu flamma appropinquet illi oleo quia cito accendere tur: et non cito extingueretur: et quando nihil emanabit de oleo aufer ignem a furno et dimitte infrigidari et aperire vasa: et extrahere feceris ab eis. Que si fuerint sana pone iterum de lateribus sanis in eis si non aut reuertere ad optatum cum alijs nouis sic prius quousque habeas oleum quantum vis: et reponere ipsum in vase vitreo stricti officij

Quis officij oppilla bene cum cera: et terra quoniam si haberet respiraculum euanesceat: et egredierentur totum a vase propter subtilitatem sue substantie: serua. 5. cum et vtere in egritudinibus frigidis sicut epilepsia apoplepsia granitate anduris: et artetica frigida cuius inuamenta dixi in libro de oleis: et est de secretis philosophorum.

Modus operationis medicine qua uti poteris quando non habes thuctam.

Recipe vas vitriatum intus et extra: et fac foramen infundo eius: deinde pone digitum super foramen: et pollicem super os vasis: et agita vas cum oleo et aqua agitatione forti: et dimitte per horas. scilicet quousque seperetur oleum ab aqua: et natet oleum super aquam: tunc aufer digitum a foramine vasis quousque egredietur aqua et incipiat egredi oleum: tunc oppila iterum foramen: et pone aliam aquam calidam super oleum et agita sicut prius et hoc fac tandem donec oleum albescat secundum voluntatem tuam.

Lcipe folia oliue siluestris: pone ea gradatim in vase terreo & copari officium vasis cum argilla & pilo & pone in furno figuli & dimitte ibi a principio decoctionis vasorum quosque vasa figuli sint cocta & pone ollam in loco ubi fuerit ignis fortior & cum infrabitur furno extrahere: & accipe quod est in ea de cie re que si non inuenis putrificatum ita quod sint frusta ter & abne in sole calido cum aqua ter: & accipe subtile ex eo: & fua: & vtere in med. cis oculorum: quia ista medicina non habet cum coparetur per uiametia sine nam super in uiametio oes species ihucie in auferendo albuginem: & pannum oculi & hoc est de secretis medicine.

Duas faciendi amillum ex frumeto. Accipe de frumento bono & nouo & purga ab omni re extranea in eo & elige illud quod est ruberum & graue color: cuius sit sicut color cere: & facias eum teritri cura grossa. s. solum frange: & pone in vase terreo vitreato mundo & pone super eum aquam ita quod copiat & super duobus digitis: & dimitte per noctem: mane vero ex parte cum manu bene quousque descendat amillum totum color: & pice substantiam: & dimitte aquam in olla quousque descendat amillum in fundo olle & aqua supernatet. Tunc effice aquam suauiter ita quod ex ea nihil remaneat: & ex sicca cum modico color: fiat hoc in tempore estimo: & cito siccat ne accescat & destruat & copari ollam cum pano subtili ita quod nihil cadat in eis post modum cum erit sic: cum reponi in vase stricti officii obturando os vasis ne aliquis vermiculus ingrediatur vel aliud: aliud. Si autem fiat in hyeme magis oportet custodiri: ne accescat: quare oportet ut fiat igenium: ut cito siccat in sole vicio vel per ignem: Et habet hunc modum sit amillum ex rizo

Forma faciendi amillum ex ordeo.

Lige ordeum quod est melius graue lenius per pinem quum sue mesi: & facias ex eo sicut docui te facere ex frumento equi disciplina: nisi quod oportet et collatur collatorio grossiori: quia multum habet de furfure & propter suam grossitatem.

Forma faciendi amillum ex orobo.

Lcipe ex orobo quod habet pingua grana per pinem quum sue collectioni: & quod euasit sue perforatione & tere ipsum tritura grossa. s. frange & ex iusta ab eo cortice ita quod non remaneat nisi caro eius & pone super eum aquam & dimitte. vi. horas: & pice illam aquam ter vel quater quousque clarificet aquam: & remaneat corpus suum mundum sine acomie & surfure: & tunc dimitte eum in aqua quousque vna nocte in mane & mala cum manu quousque dissoluat ex eo lac eius: & dimitte lac in vase: quousque aqua supernatet quam effice suauiter: & expone soli donec exsiccat & serua.

Aldodus faciendi sar seu similia ex orobo.

Lcipe de orobobono sic dicitur. dimitte in aqua longo tempore: & post eum aquam illam & dimitte donec supra sit aqua illa que est in eo absque quod siccat grana. deinde facias bullam in aqua alia donec crepent grana & sepeut a cortice eius & tere tritura grossa: & ex iusta ab eo cortice eius & fua.

Aldodus faciendi peruidios.

Endij sunt ex melle cannetet ex puluere zucaru: & sunt etiam ex zucchero bono forti sicco albo & mundo. Et modus est quod accipias zucaram li. s. vel lii. vel ad plus. iiii. quia non possunt bene fieri in multa quantitate & pone in vase eneo stagnato vel in vase terreo interius vitreato cuius os sit lauis sed vas ene

um est melius satis: & liquefac zucchero cum tanta quantitate aque dulcis qua cooperatur & si zucchero est forte pone cum eo pro qualibet libra eius. s. i. mellis & distilla super ipsum de oleo amigdalorum dulcium si habes & si non habes mitte loco eius aliud oleum & pone vas super ignem ex partibus sine fumo & misce semper equaliter & coque quousque sit prope consumptionem aque: & experite protecta gutta ex eo super marmore & cum digitis & quando inuenis quod fiant filia inter digitos sine adherentia oportet cito auferri ab igne: & proijce extendendo super petram marmoris postquam vngitum cum oleo amigdalorum dulcium vel sisamino: & collige partes eius vndique cum suo calore: & in quantum possunt sustinere manus operantis postea trahere & extendere inter manus sicut trahantur electuaria dulcia: & fige clauum curuatum ad superiora in pariete: & proijce super eum & trahere a clauo apponendo super eum: & trahendo sicut trahantur electuaria dulcia quousque dealbetur infine sue albedinis: & oppone iuxta ignem quandiu raxeris. ut calciat & fiat obedientior extensioni: & iterum appone clauo trahendo: ut albecant quantum volueris: deinde incide cum forficibus ad voluntatem tuam: & si volueris facere formas rotundas: vel oblongas: vel alias diuersas accipe de amillo albo & tere & pone super marmore & extendere super ipsum de pasta illa penidiorum & plicat: & voluit: & incide & fac quascumque formas volueris tamen cito facias ne infrigidetur inter manus tuas deinde pone super cubrum & pone iuxta paruas ad horam & aufer & dimitte donec infrigidetur & serua. Et qui vult eos facere ex puluere liquefaciat eam in aqua sicut prius dixi: deinde colet ab arena: & alij superfluitatibus & coquatur & faciat sic dictum est. Et quod facit eos ex melle cane caueat ne sit nimis forte: & si est ponat in co de zucaro albo quantitate duarum partium eius. & parum aque: colet & coquat & faciat secundum disciplinam supradictam: & si melis est subtile oportet quod ponat medietatem eius de zucaro: & sunt qui ponunt ex melle duas: & ex zucaro tertiam: & coquunt: & faciunt ut dixi. Et sunt etiam qui faciunt penidios similes alias formas diuersas ab istis scilicet ponentes supra eos aquam rosa. & parum camphore ad equandam virtutem eorum.

Aldodus faciendi aquam rosatam.

Que rosote operatio facta est apud multas gentes. Sed ego propositum narrare operationem eius in hoc libro propter duas causas vna est quia conuenit tractatum huius libri ad hoc: ut sit completa scientia nostra in eo: & secunda est: ut ostendam operationem eius illi quine citat: illi qui vult eam facere. Et operatio eius est in iij. modis. Unus modus est eius qui fit in aqua: & ignis eius est ex lignis: & qui fit cum aqua etiam & ignis eius est ex carbonibus. Et qui fit sine aqua & ignis eius est ex ignis. Et qui fit sine eum: ignis est ex carbonibus & illa qui fit cum aqua & cum igne ex lignis: est illa que lepius fit & est generatio: quam plures homines faciunt in nostris partibus & ista est minus odoris quam illa que fit cum igne carbonum: & illa que fit sine aqua: & cum igne carbonum est maioris odoris satis quam que fit sine aqua etiam cum igne lignorum. Et que fit sine aqua & cum igne lignorum minus odoris est quam que fit cum aqua & igne lignorum. Sed modum operationis eius qui fit cum aqua & igne lignorum:

Ald Ald.

ego monstrabo in formam aqua faciunt reges aharach
 & hic est modus eius. Facias berchile paruum in domo am-
 pla cuius sudus: & latera sint ex plumbo adeo discre-
 te simul solidata & aqua non possit egredi ab eo: & fial
 sibi copertorium ex vitro cuius sagacitate: vel ex terra vi-
 treata: & fac in eo formam sicut formam vasorum distilla-
 tionis. c. vel. c. s. m. quanta magnitudinis berchilis vel
 paruitatem eius sicut voluntatem tuam faciendi multam vel
 paucam aqua ros. deinde pone ollam magnam ex ere vel
 cacabum post parietem iuxta quam posuisti berchile sicut
 formam olle balnei & construe eam super furnum & ber-
 chile sit constitutum super furnum inferius ab olla ita
 quod applicet de calore ignis berchilis ad ollam & facias ca-
 murum cum foraminibus per que possit fumus extra do-
 mum egredi: ita quod fumus totus a domo egrediatur & non
 noceat aque rosate: deinde imple ollam ex aqua que fit
 in puteo facto iuxta ollam: sicut est puteus balnei: & ac-
 cende ignem sub ea quousque bulliat aqua bene: deinde
 dimitte venire aqua per canale quod fecisti per discre-
 tionem ad berchile: deinde pone aliam aquam frigidam
 in ollam ex puteo sicut in olla balnei fit: & constitue i ber-
 chile canale per quod egrediatur aqua quando fuerit ple-
 num: & si exitus eius extra domum deinde pone cucur-
 bitas siue ventres: & sunt vasa distillatoria in formis ber-
 chilis: & stringe cum panno lini discrete ita quod bene sedent
 in foraminibus suis: & vapor aque non egrediatur extra.
 Similiter & capita eorum stringe cum panno lini & sunt
 vasa ex vitro vel ex terra vitreata. deinde pone rosas sicut
 & coperi cum copertorio suo: & super pone vnicuique vasi
 fialam suam ad recipiendum quod distillabitur ex aque rose
 & temper quando finietur distillatio eius proice rosas pri-
 mas: & pone alias recentes quousque compleatur totum
 opus. Et scitum est quod aqua ros. que fit ex rosis siluestri-
 bus qua oriuntur per se sine irrigatione aque est melio-
 ris odoris quam que fit ex rosis domesticis que nascen-
 tur in locis cultuatis: & rigatis aqua. Et operatio
 eius que fit in terra nostra est leuior: & breuior: quam illa
 qua dixi. Et est quod accipis olla ex ere sicut ex olla tinctor-
 rum: & pone post parietem: & pone super eam coperto-
 rium discrete factum cum foraminibus in quibus ventres
 ponuntur & pone in eo ventres cum sagacitate & postea
 imple ollam aqua & accende ignem sub ea cum lignis ex
 vite vel similibus: & fac distillare & quando mediabitur
 distillatio oportet quod coperias os furni donec com-
 pleatur tota distillatio & qui vult loco lignorum com-
 ponere carbones aqua magis erit odorifera. Sed ope-
 ratio eius sine aqua & cum igne carbonum est quod factus
 furnum quadrum aut rotundum: & habeat copertorium
 superius super quod stabunt ventres ex terra vitreata:
 possint substinere ignem & quando accenduntur carbo-
 nes: & incipiet aqua ros. distillare claude os furni & di-
 mitte foramine aperta per que fumus egrediatur & di-
 mitte sit donec fuerit distillata tota: deinde abietis pri-
 mis rosis pone alias recentes.

¶ Ad odus alius qui vult distillare paucam aquam
 Recipe ollam ex ere & imple eam aqua: & pone super
 laric ignis: & pone super os eius copertorium perforatum
 foraminibus duobus vel tribus vel pluribus:
 aut paucioribus ventribus sicut quod poterit capere cop-
 ertorium olle: & sint ventres ex vitro & accendo ignem ex sarin-

tis de vitibus vel carbonibus sub olla donec bulliata que
 tunc distillatur aqua rosata in vna vice vel in dua-
 bus quanta volueris.

¶ Ad odus faciendi aquam rosam cum musco.

Recipe aque rosate lib. ij. & pone in ea de mus-
 co trito bono aur. j. & pone in ventre distillatio-
 nis de vitro facto: & distilla paulatim sicut dixi
 supra quousque tota distilletur: & pone eam in vase vitreo
 & stringe os eius quod bona est regibus ad odorandum quoniam
 liniunt ex ea pannos suos: ut sint odoriferi.

¶ Ad odus faciendi aquam rosatam cum croco.

Recipe ex croco bono. s. j. lib. ij. aque rosa. &
 pone crocum in aqua rosata: ut infundatur in ea
 bene: deinde distilla sicut dixi quoniam bona est ad po-
 nendum in medicis & odorandam & ornandam in decorationibus

¶ Ad odus faciendi aquam rosam ex gariofilis

Recipe. s. j. gariofilorum & libr. j. s. aque rose. &
 pone gariofila in aqua illa die & nocte & postea
 distilla sicut dixi & serua.

¶ Ad odus faciendi aquam rosatam cum caphora:

Recipe. s. j. camphore & pone lib. j. aque ros. & di-
 stilla & serua: & vtere in medicinis regum. Et
 secundum hunc modum fit aqua ros. cum sandalis
 & alijs speciebus cum quibus volueris. Et sunt qui di-
 stillant hec omnia in aqua simplici loco aque ros.

¶ Ad odus faciendi aquam rosatam cum rosis siccis.

Recipe de rosis siccis. & pone super eas aquam quam
 infundantur solum & non plus: deinde imple
 ex eis ventres vitreos seu plumbeos: & distil-
 la paulatim cum discretionem quia erit conueniens in me-
 dicinis & decorationibus. Et dixit mihi quidam quod po-
 suit in libr. j. rosarum siccarum libr. x. aque & fecit distil-
 lare & fuit aqua ros. satis bona: sed non faciunt istam nisi
 in necessitate quando non reperitur alia.

¶ Ad odus faciendi ramich.

Recipe de passulis bonis rubeis lib. iij. & pone
 super eas quam ad pondus. carum & coquantur
 postea cola com expressione. & proice si b-
 stantiam deinde accipe libr. ij. mellis optimi & misce cum
 aqua passula. & libr. j. s. olei filamini vel iabucini & bulli to-
 tum simul quousque sit prope coagulationem & cauene
 deficiantur quod si incipiant deficiant adde parum aque ne
 adurantur deinde accipe cassie li. ro. cinamomi ana tan-
 tum quod suma sit lib. j. & gallarum libr. x. tere & cribra sub-
 tiliter & confice cum aqua passula. & melle in olla & po-
 ne ollam super ignem suauissimum & dimitte quousque
 commertatur ad modum pultis facte ex farina: deinde ex-
 tende medicinam hanc super sextorium ad solem do-
 nec propinquet coagulationi & sit idoneum ad operatio-
 nes deinde pone super marmore vincto oleo de keyri vel
 de zabuc: & unge manus tuas ex eodem oleo & fac tro-
 ciscos si vis facere ramich.

¶ Ad odus faciendi trociscos de gallia.

Ed si vis facere trociscos alios de such. id est
 gallia accipe de musco quantum vis & tere bene
 & malaga cum eo sicut malagatur pasta dura ex
 qua fit panis: & fac trociscos magnos vel peruos exten-
 de super cribrum ex setis & dimitte. ij. vel iij. diebus do-
 nec sint rubei: deinde perfora eos & pone in eis filum
 & interpone in medioporum frustala ligni similiter per

forati ne se contigant: et suspendem in loco ubi non tã
gantur aroze vel re nociua: quando autem transuerit
super eos annus erit gallia bona et quanto amplius te
pus hument: tanto erit gallia melior. Et gallie quat
tuor sunt species scilicet gallia ex musco et gallia ex ven
tribus et ex corio et ex aqua. Operatio gallie ex musco e
illam quam dixi et iterabo operationem eius breuiter
quando ramich iuerit sicum et est q accipias ex musco
et terras ipsum per se et terrat ramich per se: et cribra cu
z cribro mediocri et projice super ipsum muscum et mala
za in vase p arab. dicitur salakya cum oleo de keyri aut
de zabath et fac trociscos et pone super cribrum donec
siccantur et perfora eos: et intromitte filum perforantia
eorum et suspende et sicca vt dixi sed operatio gallie ex
ventribus est quod accipias ventriculos ex quibus ex
tractum est muscu et inci: le eos cu for: sicibus vltima mi
nitiõ et facias sicut fecisti de musco cum ramich. et hec
est gallia ex ventribus. Et operatio gallie ex corio est
q accipias corium pilosum q est super marsupiu a quo
extractum est muscum et tonde pilo et eius cum forfic
bus bene: et postea rade cum cultello acuto vel vitro: et
quere bene radices pilorum: ita q nihil de eis remane
at sed fiat sicut corium: deinde incide cum forficibus sã
tilissime et terre et cribra cum cribro lub: ili: et fac totam
operationem sicut fecisti in gallia cum musco et in gal
lia ventrium. Et operatio gallie ex aqua est q accipias
ex ventriculis mulci quos predixi tibi cu toto corio pi
loso et incide cum pilo suo postquam erunt vacui et po
ne in vase vitreo simili vtrali et projice super vnam
quanz bursam seu ventriculum li. aque et pone in so
le viginũ diebus et cola aqua: deinde tere ramich: et cri
bra: confice cum aqua ventriculorum: et fac troc. sicut
ecisti de gallia m: scata et alijs et suspen: e per annum
integrum ita q non tangantur manu quia tunc recedet
iseto: eorum et remanebit bonitas eorum. Et tempus
faciendi gallias omnes est temp: veris: et oportet quod
non fiant tempore hyemis quia remanent in eis humi
ditas et de: ruerentur et ipsa non reciperent odores spe
ierum nisi siccarentur bene et sci as hoc.

Adodus adurendi ramulos arborum et radices et
folia quecuq; ex eis egent combustione.

De ipsis est modus combustionis sarmen
torum vitis que quidem oportet comburi: q
do de nouo sunt amputate: et habent in se sa
tis de humiditate. Accipe q ea: et absterge bene a terra:
et laua bene cum aqua donec nihil remaneat in eis ex ter
ra vel alia putredine: deinde imple ex eis ollam magna
quantum oportet: et claude eam cum coopertorio perfo
rato vt fumus eorum inde egrediatur: deinde pone in
furno panis a sero vsque ad mane: et extrahe ollas et vi
debis sarmenta facta sicut carbones: tunc tere ergo eos
bene et pone eo in olla minor prima: et pone iterum i
furno: et facias hoc sepe donec inuenies cinerem album
bonum leuem tactu: quem serua necessitati. et in hunc
modum comburantur ligna ficus et lentisci: deest zaru
et terebinth: radig canne et omnia folia et cortices: et ra
dices et cortices auelanarum et castanearum: et gland lu
quando volueris ex eis cineres facere. et qui vult ea cõ
burere cum minor artificio et minor labore: oportet q
fiat mile huc in omni re: cuius combustio est necessa

ria in operatione medicine.

Forma assandi mirabolanos citrinos kebulos ides
belliricos: et emblicos pro illis que emittunt sanguine
et hnt emoroidas: et disinteritam et tenasimon.

Oportet q ibibas mirabolanos in aqua cito
norum idest succo aut granatorum acetosoru
aut in succo vne acerbet: aut citri: aut in aqua
ubi decocti sunt berberi: aut centes: aut ubi coctum est la
paciu acutum. deinde sicca eos bene: et madefac in o
leo ro. vel in oleo delentisco: et ut de zarur: aut oleo ma
sticio: vel butiro: vel oleo olme. deinde assa super pa
tellam feream: vel tegam calcfactam primo: et caue ne
aduratur: et destruiatur virtus eorum.

Adodus assandi semina que admittuntur in
medicinis fluxus ventris: sicut sunt semen portulace na
sturcij: altee plantaginis. ipsi. grana myrti karui: anisi:
cumini al. et grana granatorum: semen lini marubij: et si
milium.

Leipe patellam ferream: aut t: reã: aut encaz
aut lebetem cum lato orificio: et calcfac eam be
ne deinde aufer ab igne: et statim cito superpo
ne semina dum ipsa est calida antequam infrigidetur: et
conmisce eam semper donec videris assationem ei: cõ
pletam ad voluntatem tuam: et si non fuerit cum pleta
vna vice: pone iterum patellam ipuer igne in sincleni
nibus donec calefiat: et pone semina desuper cum ab
stuleris eam ab igne. et fac vt prius. et caue ne comburã
u r: et non apponas ad assandum omnia semina: et plia
t simul: sed vnamquaque speciem per se quia sunt que
dam semina que sunt minora alijs: et quedam grossio
ra: et quedam habent multa viscosita tes et quedam pau
cam. et sunt ex eis que debent amplius assari: sicut psili
um: et sunt ex eis que parum: sicut carui: et anilum: et ci
minum album: et ita de alijs fm q oportet cuiq; speciel.

Forma assandi dragg. gummi arabicum: et om
nes alias gummas.

Et vult assare gummi arabicum: frangat eu
in frustra ad magnitudinem orobi. deinde ac
cipiat patellam et calcfaciat eam auferat ab igne
et ponat super eam gummi arabicum: et misceat bene si
ne intermissione donec albeicat et si non albeicit prima
vice fac iterum vt prius donec sit album: eodem modo
facias ex dragag. et nummi amigdalorum.

Forma assandi karabe et comburendi.

Rangitur sicut fracturis paruis et assa vna vi
ce stel duabus et serua. Sed combustio eius est
in hunc modum. Accipe ollam fictilem. et po
nabe in us: et claude os eius cu luto: et pone igne
ne ka vna nocte. deinde extrahe: et tere et viere.
atã: **Forma** assandi gallas qui vult eis vt in capillis.

Range vnamquanz gallam in. iiii. vel in. v.
partes et infunde eas in oleo oliuarum vna ho
ra. deinde assa fm disciplinam mirabolanz
et aufer cito cum sagacitate ne comburantur et destruan
tur. et qui vult frangere stipticitate earum infundat eas
in butiro vel oleo sifaminor: terat et seruet sine assatione
et qui vult auferre stipticitatem earum imbibat eas in aq
citionorum aut cum vna squarum stipticarum quas di
xi aut succo stiptico. et fertur.

Ad ad :

Forma comburendi fecem vini & aceti.
Cipe feces vini & munda: & desicca eam in fe-
cto vase super ignem magnum: & dimitte do-
nec comburatur. Et signum combustionis eius
est quando mutabitur color eius in albedinem: & pun-
git linguam cum inflammatione. Et combustio facio
aceti fit in hunc modum: & virtus vtriusque aduste est:
quod desiccatur multum: & sunt abstergere & auferunt carnem
superfluum ab ulceribus: & sunt siccitice & putreficant pu-
treficatione forti.

Modus conficiendi sarcacolum.
Cipe de sarcacola bona alba grossa & pone i
vase vitreo ampli orificij & demulge super eas
lac asine in quantitate pauca scilicet ne in fun-
dator in ea ut liquefiat: sed remaneat quasi si sicca & po-
ne subito in sole ut cito desiccetur. & quando erit sicca o-
portet iterum mulgeas secundum quantitatem quam dixi. & semp-
per caueas ne cooperis eam lacte: ne acefcat lac antequam
desiccetur & destruat: fac ita quater vel quinque: &
cum hoc feceris sicca bene & serua. Et si non habens lac
asine paratum: fac cum lacte mulieris quia est melius.
Et sunt qui conficiunt cum lacte equo & capre: & alij
speciebus lactis: sed lac mulieris est preciosius.

**Forma conficiendi carui cum lacte ad fluxum
ventris.**
Cipe de carui: & pone in vase mundo: & po-
ne vas super ignem una hora donec sit fere ca-
lidum. deinde infunde super eum lac capre quod
tatis quia cooperiatur: & dimitte duabus ho-
ris sicca & serua.

Forma conficiendi mirabolanos eblicos cum lacte.
Cipe de emblici melioribus: & pone super eos
lac acetosum: & dimitte sic die nocte. & quando
lac desiccabitur pone iterum aliud lac: donec
sint infusi ad voluntatem tuam.

**Forma conficiendi cordumini & cimini in ace-
to ad ponendum in confectionibus.**
Cipe cordumini aut de cimini nono albo: &
purifica a lignis & a sordibus: & pone in olla lapi-
dea & cooperi eum ace. forti cuius quantitas sit
ita quod totum imbatur a cimini: & nihil remaneat. dein-
de extende eum super sectorium in umbra. donec sit p-
pe extationem postmodum assa cum super patellam
ferream secundum disciplinam: quam narraui tibi in assatione
seminum.

**Modus purificandi & colandi gummi arabici
& dragag. ad ponendum in alcool.**
Cipe de gu. ara. & tere tritura grossa ne teran-
tur cum eo ligna: & pone in olla vitreata: & co-
peri eum aqua clara & munda vel cum aqua ro-
facea & dimitte per noctem. & in mane aspice si est necessa-
ria alia aqua & adde & si non misce bene cum manu d'ectoriu liq-
scat: proice eam super cribrum mundissimum: & duc cum
manu hinc inde donec descendat de cribro totum colatum
& sunt qui desiccant & seruant desiccatum & sunt qui utu-
tur sicut sunt.

**Modus preparandi opij quod administratur in
collirij.**
Cipe laminam eream: aut caciā lancis in qua
pomunt res que pensantur: & pone eam super pru-
nas donec bene calefiat: & aufer ab igne: & pone

ibi subito de opio mundo. Et quando viderit eum liq-
factum aufer ne desiccetur ne fiat frangibile & refrigera
& vtere.

**Modus preparandi drag. quando volumus ipsius
ponere in loch.**

Doctet ut liquefiat in melle & aqua die ac no-
cte: & si in mane oportuerit quod addatur de aqua
fiat & si non misce cum manu & cola: & fac sicut
sciisti de gummi arabico & vtere.

Forma comburendi olibanum & accipiendi fumum eius
Cipe de olibano bono & claro & accende cum
lumine candele & pone in olla terrea & vitreata
quousque comburatur: deinde cooperi ollam sub-
ito. & colligatur olibanum post combustionem eius: quod si
non opilares ollam subito conuerteretur in cinerem & sunt
qui in hora combustionis cooperiunt ollam copertorio eredo
habente eulium ad colligendum fumum eius

Forma colligendi olibanum quod ponitur in alcool.
Erum forma collectionis fumi eius est quod
apprehendas frustrum olibani cum toto suo cor-
tice cum forficibus: & pone flamma ut accedatur
& pone in vase terreo paruo quod habet copertorium
ex ere delicate factum & non oportet ut tu accendas gra-
num secundum antequam extingatur primum granum
oportet quod copertorium sit taliter situatum super os va-
sis quod cognoscat qualiter & quantum colligetur ex fu-
mo in coperculo & est quod interponas lapsum inter labium
vasis & cope restum tante grossitudinis ut per illam di-
stantiam videre possis collectionem fumi & rora super co-
patorium cum spongia vel pecia madefacta in aqua fri-
gida ne copertorium nimis calefiat & iungatur un. fu-
mus cum alio nam si hoc non fieret fumus propter calo-
rem coperculi conuerteretur ad inferiora & miseretur cum
cinere olibani & non colligeretur tantum & virtus fumi
est quod ipse sedat apostema oculi quod dicitur sarcan. & h-
modo colligitur fumus mirre storacis & gallic & omnium
spetierum gummi

Forma accipiendi fumum picis liquide.
Cipe crucibulum seu lucernam ferream vel ter-
ream et pone in colicinium et paruum picis. et
accende licinium deinde cooperi supra flammam
luminis eius copertorio terreo interius vitreato. & sit fo-
rma eius similis furnulo habens cultus cuius fumitas te-
dat in acutum & sit stricta & fumitas eius habeat sicut fora-
mem atanz. & dimitte sic flammam sub copertorio nam
fumus eius adheret partibus coperculi. & quando pig-
minuetur adde picem aliam & facias hoc tandiu quod colli-
gatur ex fumo quantum volueris: & caue ne nimium ca-
lescat copertorium et fumus non adhaereat fumo: sed co-
uertatur ad inferiora: quod oportet euenire cum flabello hora per
hora & virtus quod fumi est calida & siccitica & vtilis est
valde & alcool & in medicinis oculorum. & nos vti-
mur in eo emplastris & in debilitate oculorum: et lachrymis
& bohor: & ita accipitur fumus ex butiro.

Forma quoque quod colligatur.
Cipe vas terream oblongam et luta cum argilla
et pilo: et pone usque ad duas partes eius de al-
kitran et pone super prunas: et coque donec re-
maneat medium eius: deinde fige eius lignum seu ac-
ferream in ea & extrahere ad aerem: nam si desiccabitur:
scias quod erit coctum: & tunc aufer ab igne: & desicca & vtere

Modus abradendi sandalū: qđ administrat i medicinis apostematim calidorum.

Sandalorum qđdā est rubeū: 7 ē frigidius alijf 7 aliud est citrinū 7 aliud ē albū: 7 aliđ quo magis vtunt medici ad iffranduzē rubeū: 7 vtunt eo i medicinis poda. cale. 7 medicinis furticuloz calido rū 7 mod^o eius est qđ accipias ex eo frustz qđ sua gñicie i pleatmanū iuā. 7 frica ipsuz sup ferz drachm. i. azariū vel sup petram durā: ne aliqd ex petra muceaf cū sandalo i fricatione. 7 sūt qñliū aliorum vt fricef supra eodem cerdonum: qđ si aliquid ex ea dissoluitur cū sandalo nō nocet: imo auget in frigore ei⁹ 7 iuuamēto: qđ nā huius cotis ē sra 7 desiccatiua. 7 oportet qđ distillet sup ipsū sp i tpe fricationis aq sra vel aq rosa. aut de succis herbaz frigidaz: sicut suc. sola. 7 memite. 7 spuue 7 lactuce 7 plantaginis: vel aliud sile altoz succoz frigidorum. 7 tūc hēas parasidē mūdā corā te: sup quā facias fricationē: i quam descēdit aq vel succus cū fricationē sādali. 7 qñ descēderit de sādalo qñ volueris cū hui⁹ succo. 7 si de succo vel de aq nris erit: dimitte descēdere sandalū i sūdo vasis 7 projice supfluū: qđ supnatauerit ex aq vel succo. 7 residuū collige. 7 vtere eo in oī qđ oīz solo vel cōposito cū sp^o is: qđ sedabit dolores caluos cūz auxilio di. Et qđā ex medicis q erāt i nris pūb⁹ fricabant sādali cū testa terrea al. noua dura. 7 vtebant ifsurunculis 7 clauis. 7 diebāt qđ i testa al. erat ppetas cōferēdi furnuculis. 7 sūt etiā qui fricat i mola fabrozū: qđ acunetur gladij. 7 ita faciebat egyptij. Sed sandalū citrinū 7 sandalū albū fricat sē eādē disciplinā qua rubeū.

Modus extractionis mucilla. ex feibus: sic pfi. fenugre. se. lini: malue 7 radicū eius: 7 se. altee 7 radicū eius: 7 se. citrinorum: 7 marubij: 7 cetozū huius.

Modus eius est qđ accipias de bono pfi. quantū vis. 7 munda eum a terra 7 a qualz re extrāea 7 pone in olla munda. 7 pone supra ipsum de aq ea. lb. iij. ad vnam quāqz lb. pfi. aut plus sūm qđ volueris pinguem esse mucilagi. vī subtilem. 7 dimitte sil per noctem. mane vero calefcinas parum supra ignem. 7 projicias i marsupium scū ex tela lini fori noua grosa. 7 stringe os marsupij cū ligamēto fortiter ne aliquid ex pfi. lubricet extra. deinde eum⁹ suspende supra orificium olle vitreatē: 7 percute marsupium ab omni parte eius cum vīrga lignea vel forrea subtili 7 qđ egrediat de mucilla. trabe mulgē ad infiora cum vīrga donec descendat mucillago in ollam. 7 fac id donec nihil egrediat a marsupio. deinde dissolue os eius. 7 liga iteruz magis inferius a loco in quoli gasti prius 7 percute iterum cum vīrga quousque egrediat tur tota mucillago nam pfiliū egredietur totuz siccum ex marsupio cum hoc artificio. 7 sēz hanc formā fiunt omnes alie mucilla 7 sūt quedam qui ponunt supra semina aquam cūli. 7 miscent bene. 7 ponunt in panno vel cribro. 7 premunt donec tota mucillago egrediat: sed primus modus apud me est melior.

Modus extrahendi mel ex anacardis.

Ecipe de anacardis: 7 aufer pedem eorum scilicet id quod adheeret ramo eorum: 7 pone in olla munda cū aq. 7 buli quousque supra faciem aque videas nature: sicut mel: quod colliges cum coctari paulatim quousque nihil remaneat de eo super a-

qua qđ reponet: 7 serua necessitati.

Forma extrahendi cor seminus. i. medullas sicut cor cartami seminis cucurbitę cucumeris citri melonis 7 similia m.

Ecipe de cartamo: 7 purga a superfluitatibus eius 7 si habz aliquam humiditatez oportet de ficcetur in sole: deinde pone in mortario 7 frange leuiter cortice eius 7 frica manib⁹ quousque seperetur cortex a corde: deinde cribra paulatim cum cribro facto ad hec: qđ cor eius descēdet 7 cortex remanebit super cribrum 7 ita oportet fieri de alijs seminibus. Et sūt qui auferunt medullaz eius cum manu sigillatiz: 7 colligūt cor eius cū sifozibus paruis vel cū vnguib⁹: sed hōp⁹ est magni laboris 7 non pōt fieri ex eis nisi mox tecum 7 prior modus est melior: satis 7 est modus quo vsi sum⁹

Forma excoziandi grana alkerua: 7 est catapucia maior siue pentadactilus.

Quando accipiuntur ex arbore sua recētes vnt a cortice suo difficilis separatiōis. Et qui vult excoziare ea sine labore oportet qđ extendat i sole calido: 7 dimittat tota die 7 moueat hora post horam qđ quando sol calefacit grana facit crepare corticem illuz ab omni parte eius: 7 facit egredi grana eius: colliga tergo ea que egressa sūt. Et si remanent aliqua grana que nō sūt seperata a cortice fricentur cum manibus vel cū panno aspero quousque egrediantur mundata: 7 si aliq nō creperunt: iterum in sole donec crepent 7 fiant vt prius: sed si egres excoziatiōe earum in breui tempore pōtne patellam super ignez donec sit prope calefactionem 7 auferas ab igne: 7 pone grana in ea 7 misce 7 sit calor patelle aliquantulum fortior: calore solis: scindentur ergo cortices 7 egredientur grana. Verum ad auferendum corticem eius secundum est labor magnus. Et propter hoc multi extrahunt oleum eius absqz qđ auferunt corticem illum. Et qui vult auferre corticem secundum nō habet ingenium aliud nisi mundando grana singulariter vnum post vnum: aut quasset ea leuiter sicut dixi de grano cartami 7 cribret. Verumtamen ipsa adherent simul 7 conglobantur propter multam eorum humiditatem. quare oportet: 7 vt terantur paulatim cum magna leuitate 7 ingenio. Et secunduz hanc formam oportet qđ terātur grana abalgar. i. laureole 7 bace qđ sūt prope figuram borum.

Modus excoziandi grana sisami.

Ecipe de sisamo 7 purga a terra que est cūz eo 7 alijs superfluitatibus 7 pone in vase fictili cū aqua frigida 7 dimitte per noctez 7 in mane colla 7 dimitte siccare parum ab humiditate aque 7 pone in pecia limis orti 7 liga os eius 7 percute sisamuz ab omni parte ei⁹ donec excoziat totuz 7 projice in vase 7 pice sup ipz aquaz frigidā 7 misce bene. nā cū videbis corticem eius natate super faciem aque proice cum aqua. 7 fiat ita quousque nihil remaneat ex cortice. deinde sicca ab aqua 7 serua necessitati.

Modus excoziandi amigdalas 7 pineas 7 nucēs e. se tera horum similia.

Adnia ista excoziantur in aqua calida: 7 hoc est notum omnibus. Et sūt qui ponunt in aquam frigidam per noctem 7 in mane excoziāt. Et sūt qui ponunt in patellā sup ignē parū. quousque

Ad Ad 3

excozientur. Et sunt q sepe liunt quando recentes col-
ligunt in palea stramenti qz tunc cadit cortex eorum su-
perior.

¶ Modus desiccandi rosas ad reponendum eas.

℞ Lipe de rosas cū fuerint in medietate sue app-
a tōis neque adhuc egressa folia earum a came-
rula sua: et expone soli cum tota camerula sua
in fine mensis aprilis: et expone eas soli eadem die qua
collece fuerint: nā si reseruetur vsqz ad mae: maxime
eoacruate in vnu minuetur multum in suo odore et
rubore: et cum desiccas moue eas sepe in die: et quando
marcescent aliter manserint et fuerint pprie desiccatio-
nem: aufer folia earum a camerulis suis: et reserua folia re-
posita. Et iam fitū est apud nos q ille q siccat eodem
die qua collece fuerint sunt meliores satis: et rubor eaz
remāet in eis: et odor: et si nō pōt exponi soli eadē die q
colliguntur: oportet q ponat in loco vctoso in quo nō sit
humiditas et sequenti die quam cito potueris ponan-
tur in sole donec compleatur eaz desiccatio: et iam scituz
est quod desiccatio earum melior in vmbra nisi q ē ma-
ioris laboris et periculū est ne destruat odor et color
eaz ppter humiditatē que est causa destrucōis eaz qn
nimis remanet in eis: qua propter si volueris desiccati-
onem earum in vmbra oportet quod ponas eas agten-
sas in loco calido procul ab humiditate et visites sepe et
reuoluas eas assidue sed impossibile est quod euadant
et denasione quando desiccantur in vmbra: et oportet q
reponatur quando complebitur desiccatio earum in
vase terreo: et quod stringatur os eius quod odor et co-
lor remaneat in eis: et scitum est quod qui siccauerit lib-
r. rosarum mundatarum conuertentur ad lib. j. quan-
do erant sicce: et si rose erunt ex montibus possibile est
quod remaneant plus et rose de montibus sunt fortio-
res odoris quam ortulane et aqua que fit ex ortulans et
ita est de omnibus herbis et de omni flore qz odor et vir-
tus fortior est earum que nascuntur in montibus quaz
que nascuntur in ortis et locis depressis.

¶ Modus desiccandi violas.

℞ Sole colligantur in mense aprilis: et oportet
v q flores violarum colligantur quando sūt in
fine bonitatis et maturitatis et extendantur i
sole eadem die quacolliguntur sicut dixi de rosas neque
plus neque minus qui vult colorem et odorem earum
seruare sicut est: et viole montium sunt meliores ortula-
nis et lib. x. ex recentibus conuertuntur ad vnam quan-
do sicce fuerint sicut et rose.

¶ Forma desiccandi omnes cortices radicum sicut
sunt apij scariole plantaginis buglose et cortices radicum
mori.

Modus desiccationis earum est iste vt ebluas
eas bene ea die qua colliguntur a terra et luto:
et abscissis folijs ab his excozia medullas ab
eis i hūc modū vna qz q radicez se qses cum m. leo par-
uo ferreo: qz tali modo citius et melius seperabit cortex
a non oportet vt expectes nisi vna die qz destruetur et ma-
xime in tpe hyemis. Et quādo siccas et auolue sepe in so-
le et in nocte ponas eas in loco ventoso procul ab humi-
ditate: et in die pone iterum in sole donec desiccantur et
sic des. fit nebulosa sine appitione solis oportet qz exten-

das eas in cribro ex paleis aut super craticulam ex can-
nis subtilibus et suspendas super ignem ita q calor ignis
ascendas eas desiccet. **¶** Et qui vult desiccationem earū
subito inminente necessitate oportet q accipias patellas
terream latam et calefacit eam super ignem: deinde aue-
rat ab igne et extendat super eaz radices aut aliud quod
cumque voluerit desiccare. Et reuoluat sepe cum manu
et quando patella refrigerabitur remoueat radices a pa-
tella et iterum calefaciat eam et calefactam tollat ab igne
et iterum superponat radices: et faciat hoc quousque sic-
centur et caueat ne comburantur. **¶** Et hic est modus de
desiccatione eā in hora necessitatis magne. Et in diebus
pluuiie nubium et humiditatum.

¶ Forma accipiendi cortices citri et ceterorum pomo-
rum odoriferum et eorum desiccatio.

℞ Le qui vult vti corticibus pomorum citri in co-
sectionibus: eligat illa que habent maiorem ace-
tositatem intrinsecus: qz cortices eorum sunt
magis odoriferi. Et oportet q excozientur illa die qua
collece sunt ab arbore. tergantur ergo primo cum man-
tilli mundo et excozientur cum cultello acie acie paula-
tim leuiter: ne accipiantur ex carne cū cortice et simili mo-
do oportet fieri ex citronijs et alijs pomis: deinde siccentur
cum cantella vti dixi et seruentur necessitati.

¶ Modus infundendi armoniacum et gummas que
ponuntur in medicina.

℞ Lipe armoniacum et pone in aceto per noctem
et in mane aspice si armoniacum biberit totum
acetum et non bene fuerit dissolutum addas de
aceto parum et dimitte donec bene dissoluatur totum:
deinde pone super cribrum ex setis et frica eaz manu do-
ne descendat de cribro et ligna eius et frondes remaneant
super cribrum et sic vtere. Et fm hunc modum preparē-
tur omnes alie gumme situres armoniaco sicut oppona-
eaz serapinū assafetida bdellium et similia.

¶ Modus faciendi sigillum quo sigillantur troisci.

℞ Lipe frustum lingni habani aut buxi: aut ex-
boris aut alterius cuiuscunque vis et sit grossi-
tudo eius mensura duorum digitorum et lati-
tudo trium et longitudo vnius palme et preparetur for-
ma eius bene deinde sicca ipsū i longitudine eius i duos
partes equales ita q vnicuique tabule sit grossitudo vni-
us digiti: deinde fac abas facies eius politas senes bñ i
iniē coherētes deinde sculpe i abas facies taalaz scip-
turas rotundas secundū qritatez troiscorum quos vo-
lueris sigillare siue magnos siue paruos. deinde selpe in-
ter vnumquodque circulum nomen troisci quodcunque
volueris sicut ex quo fuerit factus vt troiscus rosatus
vel troiscus violatus et similia et sit scriptura opposi-
to modo quando troiscus fuerit sigillatus reddatur lra
receta. Et qui vult selpe i cna tabula plura nomina tro-
iscorum oportet q sigillet in ea dorsos troiscos fm no-
mina ipsorum vnumquodque troiscum in suo nomie
Et qui vult in vna tabula solum nomen vnius troisci
oz q nō sigillet ita nisi illā solā specie troiscoz. Et qn
volueris sigillare cum ea troiscos oportet qd iungas
vnam quam qz tabulaz cum oleo ro. et troici. dyanicum
oleo viola. et sigilla fm voluntatem tuaz. Et hec est for-
ma sigillandi. Sed sunt qui faciunt sigilla breuia s3 hāc
formā. Accipe ex hebano vel buxo: fac sigilla roton-

da. et seipe in unoquoque sigillo foueam rotundam quam te grossitudinis est dimidius et ciscus vel medi⁹ lupinus et seipe in vna ex tablis modum troscisci si vis: et si non vis dimitte planam vt possis ex ea sigillare diuersas species trosciscorum. Et iunt qui faciunt in hinc modum sigilla malta: seipunt in vnoquoque sigillo no me alicuius troscisci: et hec est forma eorum. Sz qui vult vt sigillum reddat trosciscum secundum certum pondus oportet qd faciat trosciscum vnum et ponderet eum recentez ponderis quam vult et profodiatur in sigillo foramen troscisci ad mensuram illi⁹ qd pondus eius erit sz pod⁹ illi⁹.

Mod⁹ colandi potiões et cocodēs et figura colatoriu⁹
 Doret qd heas tria colatoria adcolandas potioes et decoctiones syruporum. Primum colatorium sit minus qd sim⁹ et pan⁹ ei⁹ sit rario: et sim sit mai⁹ panis et panus eius sit ipsior quam panus primi et tertium sit mai⁹ fo et panus eius sit ipsior: satis et hec est figura colatoriu⁹.

Modus clarificandi.
 Tu qui vult clarificare aliquam potionem vel syrupum sicut syrupum de radicibus vel syrupum de ylopo aut de lapacio: aut quemcumque aliu⁹ syrupum sicut oxumel et species syruporum et potioem omnium quando erit completa decoctio eorum oportet qd primo colentur in cribello ex setis deinde suspende colatoria omnia vnum intra aliud sicut paruū intra medium et mediū intra maius deinde ponat i paruo folia cysolionum vel pmaruz concussa bene a pulvere aut de seti equi bene abluta et impleat: ex eis quasi medietatem colatoriu⁹ et sint colatoria distacia ac inuicez qd tate trium digitorum et suspende colatoria in pariete et suspende sub eis vas ad recipiendum quod colabit: deinde infunde intra colatorium superius potionem coctam vel id quod volueris colare: et dimitte sic colari p se sine aliquo conctatu manus: et qd descendet de primo colatorio in sim⁹ et de fo in tertium et si opiletur aliquod ex colatorijs a grossicie decoctio: qd non descendat ex aqua aliquid oportet qd rrsudos quod est in eo: et abluat ipsum a grossicie illa: et postea remitte decoctione in eo: et dimitte donec clarificetur et fac ita donec descendat tota decoctio et proice substantiam eius et vter: decoctio clarificata: et qui voluerit facere syrupum et ex ea erit maiors inuamenti et facilioz ad potandum.

Operatio salis alkali: et est salnitruuz qui ingreditur in medicinis multis.

Ecipe d herba illa que dicitur alkali. et fac in terra foueam magnam et imple eam ex herbi illa dum est recens et accende ignez in ea: et qd do erit combusta illa quam posuisti pone de aqua super eam et fac ita donec fouea erit plena ex illa herba et tota herba erit bene combusta et dimitte exingui ignez infrigidari cinerem: deinde detege quia tu inde inuenies salem cineris petrificatum vel coagulatu⁹ in magno globo in fundo fouee quod accipies et franges in frustra sua necessitati.

Mod⁹ dealbadi salē eundē.
 Si volueris de albare hunc salē. Accipe ex eo ita magno sicut est et tere: et tribra et pone in vase: et proice super eum tantum lex aqua coperiatur et super ea cum duobus vel tribus digitis et misce

dim. ite descendere feces eius in fundo vasis: et subtile superstet: deinde clarifica in hunc modum. Accipe frustra ex filtro mudo quorum longitudo sit duorum palmorum vel amplius et latitudo duorum digitoru⁹ pone caput vnum filtri in aq et aliud per labium vasis exeat pendens extra et suppone parasidem ahain sub filtro ad recipiendum qd amabit ex aqua per filterum et dimitte sic donec distilet aquam totam quam pone in olla noua et pone eam in furno panis et dimitte per noctem vel amplius qd conuertetur in salem coagulatum sicut camphora et si non coagularur vna vice pone pluribus vicibus donec coaguletur. Et sunt qui ponunt aquam illam in patella terrea noua et accendunt ignem sub ea et sic coaguletur et serua.

Modus alius.
 Ecipe de sodra et est ille niger conglobatus libram vnam et pone super eam libras sex aque: aliter quatuor et prepara sim preparationem qd dixi et clarifica distillando et coagla et reponere in loco humido vbi non approximatur sol quia dissoluetur sicut sal: et zucharam et alij dicunt non sed oportet ponatur i sole et no tangatur ab humiditate qua reseruiabitur melius et non liquefiet.

Modus comburendi alkali albificatum.
 Ecipe ipsum et tere et combure secundum disciplinam quam dixi in comburendo plumbū in tractatu primo forma desiccadi radices aristologie longe: et affondillorum et est eradrualach et specteruz lus adest serpentarie et radicem diptami et est azē spalem radicem alfeysre idest vitis nigre et radicez altee et radicem abalkain: et radicem buglose et meui. et fu. et sathirionum et lecacul idest sigilli salamonis et radicem mori celsi et alias radices similes his speciebus.

Doret qd laueta ea die qua effodiuntur ita bene qd mundentur a terra et aluto que adherent eis: deinde incide in frustra parua et fige i eis filum et deinde inter vtrumque frustum ne se contingant et ex parte vento in loco vbi ventus frequenter suisset ve: si est hyens suspende ad fumuz donec siccant et serua necessitati.

Modus colligendi herbas medicinales et tempus repositionis earum.

Doret qd he rbe colligantur in tempore sereno claro non ventoso. Et non oportet qd colligantur nisi in fine bonitatis et maturitatis earum et suo tempore et non quando iam sunt consumpte vetustate vel propter aliquam infirmitatem earum. Et herbe que colligantur in terris montiosis et vris sunt fortioris virtutis quam ille que colliguntur in vallibus et terra pigui et vridarijs et hortis. Et oportet vt eligas ex herbis que sunt magis ramose: et que sunt complete cum seminibus suis sicut debent esse sicut sicados arabicum: et mescamethasar idest mentastrum et basach. i. tribuli marini et ylopus et similia. Et flores oportet colligi antequam cadant sicut flos alchyanem idest corolla fedita et camomille et viole et zambauh idest yeniemi et similia. Secundus tempus colligendi fructus est quando vbi matu⁹ sicut vna ficus et dactili pira pruna similia. Et semina oportet colligi quando incipiunt siccare et cadere. et antequam cadat super ea aqua qua destruantur

Et tempus colligendi radicibus: ramos et cortices est quando incipiunt cadere folia earum.

Forma exprimendi succos plantarum.

Docet quod succi plantarum ex folijs et ramis earum exprimantur dum sunt adhuc tenere sicut menthe gasid semperuua succus ypoquistidos absinthij et similia. Et oportet quod vulneretur planta seu arbor quando ueneris accipere lac eius vel lacrimum donec viget adhuc in terra non postquam est emulsa sicut cum uolueris facere opium enosbium et siuilia.

Modus desiccandi omnes herbas.

Generaliter scire debes quod radices et folia et rami non debent desiccari antequam sint abluti a terra et a sordibus eorum et quod desiccentur in loco ubi non sint humiditates.

Modus repositionis herbarum et florum et seminum et aliorum ad seruandum.

Docet quod reponas flores herbarum medicinalium in capsis ex ligno. Et semina stringantur in sacculis ex corio vel papiro: quia inuadit ad meliorem conseruationem et hoc

sententiam Hyal. et reposito rerum humidarum sicut sunt et succi. et est gumme liquide et confectiones et similia debeant esse in uasis de vitro: vel de terra vitriata vel de argento vel cornu et similibus. Secundum medicine molles: que sunt conuenientes medicinis oculi debent reponi in uasis eneis. Secundum unguenta in quibus ingrediuntur pix et ablatram et acetum oportet quod reponas in uasis eneis. Et pinguedines cerebelli: et omne pingue oportet reponi in uasis factis ex stagno. Et omne quod est ex pulueribus si est puluis yerepigre et similia: oportet reponi in uase terreo stricti orificij: et opilletur os eius cum cera vel creta ne reueluatur et minuatur virtus eorum. Et oportet quod reponatur rob sicut uet. et citoniorum et malorum et myrti et similia in uase terreo nouo quia terra trahit se ad humiditatem que est in eis. quia magis preseruatur a destructione.

Et olea debent reponi in uasis vitreis et os vasorum stringi debet ne destruantur et feteant. Et oportet reponi omnes species aromaticas zebete et galie et omnes species aromaticas ad aromaticandum in uasis aureis vel argenteis deauratis aut in uasis ex porcellionibus vel ex vitro. Et omne acetosum quod debet seruari oportet reponi in uase linito cera vel piee et oportet reponi in uase vitreo omne uinum quod habet substantiam equalem: que est signum super durabilitatem eius: et super prohibitionem fame corruptionis et omne uinum cuius substantia est inequalis: cuius signum est si super corruptionem eius facilem et quod diu non possit seruari oportet seruari in uase terreo ut terra ex sicet humiditatem eius superfluam que est causa sue corruptionis.

Modus colligendi colloquintidam et desiccandi eam.

Oloquintide debent colligi in fine mensis septembris quia tunc sunt in fine bonitatis earum et maturauis. Et oportet quod non colligantur eis nisi illas quarum color declinat citrinitati et quando incipiunt folia earum exiccare et attenuari et ellige ex eis maiores in quantitate: et oportet quod non accipias illam que

est sola orta in sua arbor: quia ipsa est multum mala: et perniciosa. Sed modus desiccationis earum est quod custodias eas bene: quia non desiccantur in becu tempore: pone ergo eas in sole et utere eas qualibet die sepe: et in nocte pone eas in loco remoto ab omni humiditate: et custodi bene donec siccentur: qui non poterit eas desiccare in sole quoniam tempus erit fortasse nubilosum oportet quod impletur fila ex eis infixis: et suspendatur prope ignem ad fumum ut desiccentur: et cum bene desiccate fuerint munda eas a cortice suo et a seminibus que sunt in eis et serua medullam earum in corio.

Completus est secundus tractatus.

Incipit tertius tractatus de preparatione medicinarum que sumuntur et animalibus.

Forma comburendi omnes species cochilium.

Docet qui uult comburere testas cochilium quod teratur et ponantur in olla munda: et ponatur olla in furno figuli una nocte: deinde extrahatur si sunt combuste sicut cinis albus bene: si non autem ponas iterum in furno panis: vel eodem: et diu mitte donec sit alba calcinata et sunt qui ponunt cocleas super prunas et exufflant et duntitunt donec fuerint albe et terunt et ponunt super testam terream super carbones et exufflant donec sint albe secundum uoluntatem eorum.

Forma comburendi cortices ouorum.

Docet quod aspicias ad illud quod dixi de cochilijs et combure sicut dixi de eis quoniam idem est modus nec plus nec minus.

Forma comburendi cornu ceruorum.

Cape de cornu ceruino sicut est: et pone super prunas et exuffla donec albescat. Et qui uult comburere secundum aliam formam frangat eum in frusta et ponat in olla: et faciat sicut dixi de cochilijs.

Modus abluentionis eius.

Ed qui uult cum lauare lauet secundum disciplinam quam diximus in abluendo scoria et statuat eo in medicinis oculorum quando currunt ad eos humores et ad uisus et ad gossicem palpebrarum. Et qui facit ex eo dentifricum purgat dentes a sordibus et secundum hanc formam preparantur omnes unguenta et solea.

Forma comburendi.

Modus eorum est sicut modis combustionis coclearum. Et sunt qui ponunt super prunas et exufflant donec dealbantur.

Ablutio horum omnium.

Ed ablutio cochilium adustorum et eorum cum ouorum et cornuum: est sicut ablutio chachime nec plus nec minus.

Forma comburendi setam vel firicium quod administratur in diambuco.

Cape de folliculis firici noui qui nondum a pertrafuerunt annum unum et aperiet extrahe vermes mortuos qui sunt in eis et purga eos bene et pone in fundo olle nocte et pone super os eius lapidem: et pone ollam super ignem fac sub ea ignem et lenem: vel pone eum in furno panis et non oportet ut aduratur sed solus assent itaque possunt terri reponere. etc.

Mon malheur s'approche

Forma comburendi lanam.

Alia est bene et peccia cum peccie et poe i ola fictis: et cobure sic coburis seta. Et snt q peccinat cuz sua forditie et post lauet et faciunt sicut dixi.

Forma abluendi cinerem lane aduste.

Ecipe cinere lane et pone in paraside et infunde sup ea aqua et misce et expecta donec clarificet aqua. et cinis descedat: et projice illam aqua et funditerum sup illum aliam aqua et fiat vt prius tadius donec cinis no purgat lingua qm gustat: sed sit stipticus gustui postea sicca et sua et pone in medis oculorum.

Forma comburendi sartam. i. cecros ad vandum in potu illis quos mordit canis rabidus et ad vandum pticis et emoptocis.

Ecipe caneros flumiales viuos qm sol fuerit in signo arietis. xiiij. die mēsis intelligo lunaris et pone i atano: vel in furno panis quousqz coburant: et no conuertant in cinere. Et quida icendunt atano: cu lignis vitis et forma est eade. Et q snt ptyifici et emoptocis abscedunt pedes eoz et vetes et comburant.

Modus comburendi scorpiones ad fragedum lapide.

Ecipe decē scropiodes viuos: et pone in ola noua et luta ea cu pasta aut curra et poe in furno et accende ignem in eo cum lignis vitis quousqz calefaciat et dimitte ibi olla die ac nocte et extrahere et da cinere hoz i potu i hora doloris rene qm fuerit ex lapid grana. vi. i ponderi cu syrupo d radicibz qz fragit lapide. Et snt q ponunt olla in atano panis: et dimittunt. x. ho ris postea terunt scorpiones et suant.

Modus comburendi tyros qui administrantur in ty naca et alios serpentes.

Ecipe serpentes tyria feminas q snt rubei coloris et habet caput extesum venare eas hyeme et in locis vbi snt prope aquas et arbores et pone in olla noua et luta os eius cum argilla et pilos mitte in furno nocte vna: Ecipe ergo de cinere hozum et mitte in alcosoi: aut tere et confice cum oleo: et fac emplastrum super serofulas qz liquefaciat eas: et sic oportet comburi serpentes alios nisi qz debet comburi per amplius tempus qz ipsi snt maiores corpore et pigriores et operatio eoz in serofulis est sicut operatio tyroium.

Forma comburendi caput tyri qd ponit in alcosol.

Ecipe de capitibus tyri statim post abscissionem eozum absqz qz saltantur et pone in olla fictili vitriata et inuolue ea pasta et pone eas super ignem ex prunis et no oz qz comburantur ita qz fiant sic carbones. s. remaneat in eis aliquid humiditatis qz pol sunt teri solum et cribari.

Forma comburendi lepore pro illo qui habet lapidem.

Ecipe leporem et decolla: et pone in ollam nouam cum suo corio: et combure donec fiat cinis deinde tere cinerem istum: et da ex eo. 3. ij. qz est mirabilis in frangendo lapidem.

Forma comburendi yricios et ranula.

Combure sicut dixi de lepore tantum nec plus nec minus.

Forma comburendi yruindines qui administrantur in egritudinibus gule.

Ecipe de pullis yruindinu anteqz nascant plumae eoz. Et dixit. B. oz qz yburant cuz pluis

eozum: et ponant super eas aliquantulum salis et ponant in olla noua qz coperiat et lute et ponat super prunas vt in furno panis donec yburent et serua et tere qm oportuerit. et dixit B. y. qz qz accepit yruindines cum mife eozum et cobure in olla et miscuerit cinerem eorum cum melle et posuerit in oculo qz acuit visum. Et qui vserit cum co bianchos iuuat et cofert tumori gutturis: et febra et squit nantie et tumori vne.

Forma comburendi cantarides et reponendi eas.

Docet venari eas in tempore veris et ellige ex eis rubeas magnas leues tactu. Et caue a nigris et aspis: et habeat venator in manu sua forciculas de ferro vel de ligno: et ponat eas cum illis forficulis in vas stricti officij: deinde pone super eas oleum vetus et suspende in sole pluribus diebus donec putrefcat et vtere. Et snt qui comburunt eas sicut yburunt yruindines: et dixit B. y. qz cantarides que generant in tritico snt calide: et oz vt ponat in vase no vitriato: et copiat os vasis cu pano lim et pforet iudus olle et poat officiu olle sumu aceti foris buliet et dimittat sup sumu illu donec cantarides moriant: et infige in eis filum lani sed ferua. Et fortiores cantarides snt qz trāsmutant in diuersis coloubus: et hnt maculas citrinas et snt magni corporis longe et plene: et que snt vnius coloris absqz qz trāsmutetur ad diuersos colores snt debilis operationis et ille est modus omnium specierum cantaridarum.

Forma colligendi stercois canis quod administratur in medicinis gutturis.

Docet qz elligas stercois quod est album qm signum est qz fuit ex comestione ossium et colligatur recens vnius diei vel duorum: et fac cum sicari et serua necessitati.

Forma colligendi sanguinem testudinis aquatice qz administratur in medicinis venenorum.

Ecipe testudine aq: et pone ea resupinaz super paraside: et absconde caput eius subito et dimitte egredi sanguine et: et qm coagulabitur coque paraside cu cribro ex fetis vel pano lim: et expone soli: donec siccetur et serua: et dosis eius qm tyrus mordebit hominem est 3. iij. cum 3. iij. aceti et tertia die del pondus. 3. i. cu 3. v. aceti qz cu cura verissima.

Forma colligendi sanguinem animalium qui ponit in medicinis venenis coferentibus sicut est sanguis edianferum et similia.

Docet vtelligantur animalia huiusmodi sana et iuguletur vnuquodqz eorum et pone sanguinem eius in vase vitreo mundo et exsicca in sole serua et vtere.

Forma accipiendi cerebella auis que administrantur in medicinis coitus.

Ec sunt auicule quaz cerebella sunt necessaria vt accipiant: sunt auicule qz mundificat i domibus: et venari debet in autumno vel vere: et decolles eas: et enelle cerebella eaz: et pone in vase mundo et purga ventriculis circundantibus ea: et pone cum eis pro omnibus. x. crebellis vitelluz vni omi recētis qd fuerit ex gallina que habuerit masculum et confice simul et pone in patella super cinerem calida et dimitte quousqz coagulet et desiccet ab humiditate qz ei medicamie: et aufer

ab igne et ponē in soli vt desiccat ant pone iterūz super ignē donec siccat et vtere in medicis coit⁹. Et sūt q faciunt hoc medicamē sine vitellis. et sūt q vtunt ita recentibus sicut extrahunt a capitibus post dcolationē. Et sūt qui addunt cerebellis et ouis parum mellis et coagulāt super igem et seruāt: et vtuntur.

Modus accipiendi sel omnium animalium quadrupedum et volatiliū et forma reponendi ea.

Leipe sel dū est recēs et liga os eius: et pone in olla cū aqua bulicū: et dimitte ibi tanto tēpore quōd posses facere tres passus: et extrahē statim ad aqua et desicca in loco vmbroso nō humido et serua et vtere. Sed fella qbus volumus vti in medicis oculorū oz ligari orificia eorū cū fillo lini: et pone in vase vitri in quo positum est aliquantulum mellis: et ligetur aliquo capat fili ori vasīs et seruetur necessitati.

Forma accipiendi coagula omnium animalium Leipe coagula animalium dum sunt recentis mortua. s. postq̄ decollaueris: et muoluas ea sale et suspende ad solem et serua.

Forma extrahendi humiditatem de limacis.

Leipe haalzā. i. limacis: et statim cū acceperis perfora carnē eius cū cultelo acuto qz exhibet ex ea hūiditas multa viscosa que ē vtilis ad euellendū pilos palpebrarū et vtere in vnguentis q̄ ponunt in fronte ad phibendū humores vementes ad oculum.

Forma accipiendi vrinam infantūz que ponitur in medicinis acutis.

Doctet qz colligas vrinā infantū in vase pluribus dieb⁹. Et qn colligēt sex eius in fundo vasīs residens p̄ice subtile eius supnatans: et fac ita pluribus diebus donec colligat satif ex fece et⁹: et vtere ea ita liquida sicut est: vel sicca et reponē qz est acuta sicut sal armoniacum.

Forma seruandi aquā marinā ne corumpat.

Leipe aquā marinā clarā mundā cui nihil sit admixtūz ex aqua dulci et reponē in vase nouo qz pinguedo eius finietur. Et sunt qui coquunt eam bene antequam ipsam reponant.

Forma faciendi glutem ex corijs bonum et pecudūz quod ponitur in emplastris crepatre hernie.

Leipe de extremitatib⁹ corioz bonū aut pecudū id est coria manūz: et pedū et capū: et ablue bene ab oi sorde eoz et a terra: et iple ex eis ollaz magnā et coperi coria cū aq̄ et pone ollā in furno panis a pncipio noctis vsqz mae: deide extrahē et cola. Et si aq̄ coagulāt bene si nō oz qz itez ponas in furno secūda vice vsqz pl⁹ dōec aq̄ illa igrosset. Et qn erit refrigerata coagulet deū icide i frusta: et dimitte sicari in loco vteroso nō hūido vel calido donec fiat sicut vitrum et serua.

Modus preparandi adipēs et reponendi eas secūdum doctrinam Bialcoridis.

Leipe de adipe fm voluntatē tuaz sicut adeps hyrci vel pecudū seu porcoz et similitum. Et accipe de eo q̄ ē magis pignus sic ē adeps renū vltibus vctris: et pone in vase: et p̄ice sup eū de aq̄ plinia li frigida: et frica manibus bñ et purifica a sanguine eius et venis et pelliculz lana iterū donec mundet et albescat deinde pone in olla noua cuius capacitas sit duplex a q̄ritate: sepi: et pone sup ipsū aquā: qua copiat: et pone vas

sup ignē p̄num leuē: et misce donec dissoluat. Et cūz dissolutus fuerit adeps p̄ice in vase qz hēat aquā frāz: et laua et absterge ollā suā bene: et dimitte eā sicari ab aqua et liq̄fac sedo adipe: et iterū p̄ice supra aquā frām et sine in frāz: et fac h⁹ c ter: quater vō vice dissolue sine aq̄: et projice in vase qz sit calefactū cū aqua calida: et collige quod clarificabit ex adipe: et p̄ice substantiā si ē aliqd et reponē necessitati: et fm hunc modum preparatur pinguedo porci: et vrsi et aliorum animalium.

Forma preparandi adipem renū vaccarum.

Leipe ex eo et munda a sua pellicula et ablue cū aqua marina: et pōe in mortario et tere bñ et projice sup eū aquā maris dū teris et facias hoc sepe tādē pone in olla fictiliē sup eūz p̄ice aquam marinā q̄ copiat: et coq̄ tādū qz suat odor natural: deū pōe ad oēs lib. iij. adipēs. s. iij. cere et liq̄fac siml. Et cum i frigidatum fuerit accipe supiorem partē eius et pone in olla noua et expone soli q̄libz die copta pāno vt albifictur. et recedat odor eius et fetor. Et sūt q ponunt in vase puo sicut fit ex cera qn dealbat. Sed adeps bouis debz p̄parari in hac forma. Primo ablue cū aq̄ marina vel cū aque et sale fm formā supradictā deinde coq̄ cūz tāto bono vō quātus est adeps et qn bulierit duabus bullis iudibus: oz qz auf eras ollā ab igne: et dimittas adipem. xij. horis et si remanserit in eo de fetore aliqd pone in alia olla noua. Et sūt qz ablūt sine sale p̄ egritudinib⁹ quibus nocet sal. Et que preparat in hunc modū nō est magne albedinis: et sic preparabis adipēs oēs et sepes.

Modus preparationis adipis anserum et anatis.

Leipe adipēs eaz qn recentes fuerūt occise et purga bene a pelliculis suis et pone in olla noua terrea cui⁹ capacitatis sit dupla q̄ritatē adipis et copi vas: et pone in sole calidissimo et aufer qz dissoluetur ex adipe: et pone i alio vase: et fac ita assidue ad illud fm clarificandū qz egredietur ex eo donec nihil de eo remaneat: deinde accide quod clarificatum fuerit: et reponē in loco frigido: et vtere in necessitate. Et ille qui vult facere opus cū preparatione opz qz dissoluat eūz in olla duplici scdm hanc formā. Accipe ollā nouā et pone in ea de adipe. et hanc ollaz pone intra aliam ollā plenā aq̄: et pone abas sup ignē: et q̄quid dissoluetur de adipe clarifica in alio vase quousqz totus dissoluat: et reponē in loco frigido. Et sūt qz p̄iciūt sup eū modicum salis qn reponūt qz q̄fert laxitudinē qn miscet cū medicinis iuuantibus ab hoc. Et qd est de eo sine sale confert doloribus m̄icis: et ponit in c̄plastris qz ponunt super oculū et scissuris labioz et doloribus auris et asperitati faciei: et meliorat colorem. Et qui vult seruare sepū anatis vel galline et similitum quodcunqz horū volueris dū est recens laua bene et sepe: et cola in vmbra per cribrum et qn fuerit sicū pone in pāno lini cōpume bene: et liga cū filo lini et suspēde in vmbra et dimitte multis diebus et pone in pāno nouo et serua in vmbra. Et sūt qz ponūt in melle et reponunt per amplius tempus.

Forma p̄parandi cerebella aialū et reponēdi aialium.

Leipe cerebella sicut sūt recētia: et euelle a cranis suis: et purga fricando cū manu: et aq̄ frigida et laua bñ et cola cū pāno et repōe. Et sūt qz lauāt sic ponūt i olla duplici ad ignē dōec liq̄fiat medulla et colāt i aliquo vase tero nouo. Et qz vlt repōere

sine pparatiōe faciat vt docui de sepis gallinaz at anlez

¶ **Modus pparandi medullas aialiu ⁊ reponēdi eas**
 Lcipe medullas sic sūt recētes: et extrahe ab of
 sibus suis: et purga fricando cum manu: et po
 ne de aq̄ f̄ra et lana bñ et cola cū p̄ano et repone

Et sūt etiaz qui lauāfic ponūt in olla duplici et ponunt
 ollam super ignem et dimittūt donec liq̄fiat medulla et
 colāt in alio vase: deñ accipiūt illud colatū clarificatum
 ⁊ reponūt in vase terreo nouo. Et q̄ vult repōere sine p̄
 paratiōe oꝝ q̄ faciat sic docui d̄ adipib⁹ galinaz ⁊ afūz.

¶ **Forma seruādi zucherach. i. yfopum humidam.**

Lcipe d̄ lana fuccida ⁊ sordida sic tūdit ⁊ laua
 i vase aliquo quousq̄ colligat de piguedie sua
 supnatate in aq̄ satis: postea cola aquaz ab ea ⁊

pone piguedinē in vase eneo ⁊ pōe sup eā aquaz ⁊ buli
 pauco igne ⁊ accipe piguedinē illā colatā: ⁊ pōe in passū
 de cū aq̄ f̄ra sepe. Et modus abluēdi ē q̄ misceas satl̄ cū
 māu quousq̄ ascēdit spuma eius deñ accipe paz aq̄ ma
 ris ⁊ pijce sup illā spumā donec q̄scat ebullitio: ⁊ colli
 ge piguedinē illā mūdā deñ adde sup eam aliā aquā: ⁊

misce donec ascēdat spuma eius: ⁊ pijce sup eā paz aq̄
 marine: ⁊ qñ generit spūa eius collige piguedinē eius q̄
 sup aquā natauerit ⁊ frica cū manu ⁊ si nō videris aliqd
 ex sōde eius in ea bñ s̄ si adderit itez lana s̄ hac discipli
 nā ⁊ ē q̄ pijcias sup eā aliā: ⁊ muta aquā sepe donec al
 bescat. Et hoc op⁹ oꝝ fieri in sole calido: deñ repone ⁊

serua. ⁊ sūt q̄ accipiūt de illa piguedine: ⁊ ponūt in vase
 qd̄ sit calefactū aq̄ calida: ⁊ ponūt sup eū p̄anū vnū gros
 sū ⁊ ex ponūt soli quousq̄ igrosset pinguedo illa bñ ⁊ al
 bescat. Et yfopis hūida bona ē qñ nō h̄z colorē lane: ⁊

pōit eā cū aq̄ f̄ra in coclea ⁊ agitāt dealbat ⁊ nō repiat in
 ea aliq̄ aspitas nec aliqd coagulātū sic repit in illa q̄ ē ad
 ulterata cū cera liq̄facta cū pice vel cū sepo. Et yfūs hu
 ius est calida: ⁊ molit apostēata dura ⁊ maxie apostēata
 s̄daci ⁊ m̄cis. Et ponunt i multis vnguentis ⁊ ēplastris
 ⁊ adustio eius ē q̄ ponat sup ignē in olla noua: ⁊ dimit
 tat ibi dōec fiat. sic eius: ⁊ igrosset pinguedo eius. ⁊ sūt q̄
 colligūt fumū eius ⁊ ponūt in medianis oculorum.

¶ **Modus colligēdi sterens infantiu qd̄ admistrat**
 in medicinis egritudinum oris sicut dixit. Sal. in libro
 Almeymur secundum sententiā antiquorum.

Accibat venire pueros ad domū suaz: ⁊ facie
 bat eos comedere panē ⁊ lupinos: ⁊ erat hoc vt
 plurimū cibis eoz: ⁊ accipiebat sterens eoz: ⁊

exsiccebat: ⁊ vtebat in curatiōibus apostematū oris ⁊ in
 apostēatibus s̄randulētis: nā vnguebat exterius cū illo
 sterore cū melle myrtaz iuuabat iuuamēto maxio: ⁊ di
 xit in libro quē posuit medis simplicibus: q̄ qd̄z v̄lus
 fuerat multū isto sterore. Et sepe fuerat exptus iuuamē
 tū magnū. Et nō dabat pueris comedere lupinos nisi vt
 sterens nō haberet tantū fetorez ⁊ dabat pueris cōedere
 carnes galliaz ⁊ putloz ⁊ colūbaz ⁊ sterens eoz facie
 bat eandē operationum nec plus nec minus.

¶ **Forma coquēdi mel cū aq̄ ad faciendūz syrupos.**
 Lcipe de melle albo mūdo vnū ani qd̄ habe
 at paucū ardorē ⁊ sit fortis dulcedis ⁊ qd̄ nunq̄
 teugit calor: ignis ⁊ pōe in olla terrea lati orifi
 cij q̄ assimilaf alkalene ⁊ pone in q̄libz mēsurā mellis d̄
 cem mensuras aq̄ clare ⁊ fac signū in latere olle vsq̄ ad
 quē locū puenit mel sine aq̄ deinde accē de gnē suauem

sub olla ⁊ qñ mel bullierit mūda a sōdesua cū cacia do
 nec i maneat mūdū ⁊ claz: ⁊ misce ḡtinue cū pauco igne
 ⁊ caue ne cōburat ⁊ destruat: ⁊ qñ mel descedere ppe si
 gnū sue quātitaris q̄ fecisti in olla: oꝝ q̄ pijcias sup euz
 ⁊ mēsuras aq̄ ⁊ ḡtinua coctiōe eius ⁊ misce absq̄z inter
 missiōe dōec itez appropinquet signo su p mēsurā vnū
 digiti. Et sūt q̄ ponūt iterū aliā aquā ad coquēdū apli⁹
 ⁊ colāt ⁊ reponūt in vase vitreo. Et oꝝ sicut dixit. S. q̄
 coq̄tur in die claro sereno qeto ab oi vento ⁊ caue ne ca
 dat intus aliqd sordis ne destruat mel ⁊ caueat a sūo
 lignoz qñ coq̄ q̄ oꝝ q̄ ligna sūt sicca ⁊ hic est modus.

¶ **Forma dealbandi ceram.**
 Lcipe de cera q̄ accepisti ab aluicari cuius sco
 loꝝ decliet albedini si potes: ⁊ si nō potes de ce
 ra mūda ⁊ meliori: ⁊ pōe in olla noua cū medie
 tate quātitaris eius ex aq̄ clara mūda ⁊ pōe sup ignē do
 nec liq̄fiat cera tota: ⁊ nat et sup faciez aq̄: deinde accipe
 vas vitricuius ps exterior: sit lenis: ⁊ madefac eū i aq̄ f̄ra
 ⁊ submerge minus medietatis eius in cera liq̄facta: ⁊ ex
 trahe cū cera q̄ sibi adhefit ⁊ dimitte infrigidari cerā il
 lam ⁊ sepa cerā illā a vase: q̄ ipsa est h̄ns formā pasidis
 ⁊ fac ita donec totā cerā tali mō extraxeris: deinde pone
 istas formas i sole pluribus diebus ⁊ volue sepe ab oi p
 te earū donec albescat: ⁊ fiat cera alba sic cerusa. ⁊ sūt q̄
 dealbat eā in tribus diebus in inlio qñ sol ē in maiozica
 lore. Et dixit Dya. q̄ fm hac formā possumus dealba
 re gummi arab. quando decoquitur in aq̄ marina dōec
 albescat ⁊ ego sui exptus illud ⁊ nō fuit verum.

¶ **Modus alius dealbandi ceram.**
 Que cerā in aqua donec nigrescat aq̄ proijcie
 aquam illā ⁊ pone aliaz ⁊ fac ita sepe donec fiat
 alba collige ceram ⁊ serua.

¶ **Modus faciēdi gummi ex marmore.**
 Lcipe de marmore albo ⁊ tere tritura grossa ⁊
 cōmisce cū glutio corij: ⁊ facias lanas vel tabu
 las ex eo sup petrā marmoreā planā ⁊ dimitte
 sicari. Et sūt q̄ accipiūt de marmore pisto sic dixi ⁊ ofici
 unt cū terbetina liq̄facta sup ignē s̄ctio mediocri ⁊ ex
 tendūt sup tabulā marmozis dōec isref. Et hec ē gūmi
 marmozis: q̄ fit cū opatiōe. Vex illd̄ qd̄ portat ad nos
 nō vidi qñ fiat nec vidi allquē q̄ viderit. Et q̄ plueriza
 bit ex eo sup vulnera recētia qñ sūt sanguie suo cōsolidat
 ea: nec sinit ea facere sanie ⁊ ē quē mēs apostēati molli.

¶ **Modus faciēdi salem armoniacum.**
 Lcipe lapides q̄ repit ⁊ i sterqlinis balneoꝝ q̄
 incē. unū cū igne sordicie illius loci ⁊ sūt lapi
 des nigri q̄ coagulāt ex virtute falsedis q̄ est i
 illa sordicie. Accipe ergo ex illis: ⁊ tere bene ⁊ pōe in ol
 la amplū habēte orificiū: ⁊ pone super os eius parasidē
 ⁊ parassidis simul: ⁊ facias ei furnū discrete ita q̄ possit
 in olla medio manere: ⁊ sint omnia terra que possit sub
 stinere ignē magnū: ⁊ lita os furni cū argilla: ⁊ accende
 ignem sub olla: ⁊ aspice foramen qd̄ ē in passide: si vide
 ris inde egredi aquā vel vaporē egire dimitte foramē ap
 tum sicut est donec egrediat tota hūiditas illa ⁊ incipiat
 fumus ei⁹ egredi albus filis sali armoniaco: tūc oꝝ q̄ clau
 das foramē bñ ⁊ augeas ignē tota die deide dimitte fur
 nū infrigidari ⁊ qñ erit infrigidatus detege vas ⁊ frāge pa
 asidem et aufer salē q̄ est in ea cū facilitate et serua.

3333.